

Inspektor Pracy

Miesięcznik Państwowej Inspekcji Pracy

Nr 12 (502) 2024

Za ich przykładem

Główny Inspektor Pracy nagrodził
działania na rzecz bezpieczeństwa pracy
(str. 7)

Grzech zaniechania

Nie tylko karne konsekwencje
(str. 28)

Przepisy a praktyka

Rozporządzenie w sprawie obsługi
żurawi
(str. 32)

W numerze

Wesołych Świąt

Gdy na niebie zabłyśnie pierwsza gwiazdka bądźmy blisko tych, których kochamy, pamiętajmy o ważnych nieobecnych, przeżywajmy ten niezwykły czas ze skupieniem i radością. Niech ten szczególny wieczór napęlni nas dobrem i otwartością na drugiego człowieka. Życzę Państwu wielu ciepłych chwil, spokoju i odpoczynku.

Marcin Stanecki
Główny Inspektor Pracy

SPIS TREŚCI

3. Zmiany w kierownictwie Państwowej Inspekcji Pracy
4. W SEJMIE RP: ROP o poprawie ochrony pracy obcokrajowców
5. Wiadomości nie tylko z kraju
7. Za ich przykładem. Główny Inspektor Pracy nagrodził działania na rzecz bezpieczeństwa pracy
28. Grzech zaniechania. Nie tylko karne konsekwencje
30. Praca nocna nie dla wszystkich. Czas pracy pracownika z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w zmianowym systemie czasu pracy
32. Przepisy a praktyka. Rozporządzenie w sprawie obsługi żurawi
35. Rozmawiamy o nowoczesnym wymiarze ochrony pracy
37. Z przeszłości w przyszłość. Podsumowanie obchodów 105-lecia Państwowej Inspekcji Pracy

Wydawca:
Główny Inspektorat Pracy

Kolegium:
Artur Sobota – dyrektor
Departamentu Prewencji i Promocji
Mateusz Rzemek
– rzecznik prasowy w Głównym
Inspektoracie Pracy

Redakcja:
Karolina Skonieczna
– redaktor prowadzący
Magdalena Giedrońc – korekta
Agnieszka Piętka – redaktor
techniczny, Jarosław Malarowski
– projekt okładki

Zdjęcia:
Adobe Stock, archiwum PIP, Pixabay,
Unsplash, vecteezy, freepik

Adres: ul. Barska 28/30,
02-315 Warszawa, tel. 22 39 18 313;
inspektor-pracy@gip.pip.gov.pl

ISSN 0239-3417

Redakcja zastrzega sobie prawo
zmiany tytułów i skracania
nadesłanych tekstów.

Zmiany w kierownictwie Państwowej Inspekcji Pracy

Aneta Gronowicz i Urszula Langer powołane na zastępczynię
Głównego Inspektora Pracy

Katarzyna Kwaczyńska / Kancelaria Sejmu

W wydarzeniu uczestniczyli m.in. ministra rodziny, pracy i polityki społecznej **Agnieszka Dziemianowicz-Bąk**, przewodnicząca Komisji Polityki Społecznej i Rodziny **Katarzyna Ueberhan**, przewodniczący Rady Ochrony Pracy **Krzysztof Gadowski** oraz Główny Inspektor Pracy **Marcin Stanecki**.

– Jestem przekonany, że jeszcze w tej kadencji zarówno Państwowa Inspekcja Pracy, jak i całe środowisko pracy znajdują się w zupełnie nowym miejscu, a praca stanie się czymś, co będzie nam dawało satysfakcję, poczucie bezpieczeństwa i sprawczości, by ten świat był lepszy i mógł się lepiej rozwijać – podkreślił marszałek **Szymon Hołownia**.

W trakcie uroczystości Szymon Hołownia zadeklarował, że do końca roku zostanie powołany specjalny zespół, którego zadaniem będzie przygotowanie reformy urzędu. Marcin Stanecki w swoim wystąpieniu podkreślił, że cieszy go zapowiedź powołania takiego zespołu, podkreślił jednocześnie, że w urzędzie trwa wewnętrzny proces wprowadzania zmian, którego celem jest usprawnienie jego działania.

Podczas uroczystości Marszałek Sejmu podziękował kończącym pracę zastępcom Głównego Inspektora Pracy **Małgorzacie Dziemińskiej** i **Dariuszowi Mińkowskiemu** za służbę publiczną w inspekcji pracy.

ROP o poprawie ochrony pracy obcokrajowców

5 listopada 2024 r. odbyło się posiedzenie Rady Ochrony Pracy na temat „Poprawa ochrony pracy obcokrajowców, w szczególności w takich sektorach jak budownictwo, transport lokalny i międzynarodowy, opieka społeczna i usługi domowe”. W obradach uczestniczył Główny Inspektor Pracy Marcin Stanecki ze współpracownikami.

Główny Inspektor Pracy podkreślił, że w ostatnich latach nastąpił bezprecedensowy wzrost liczby pracowników z zagranicy zatrudnionych na terenie Polski. Powodem tego jest nie tylko powiększająca się luka demograficzna w naszym społeczeństwie i napływ obywateli Ukrainy uciekających przed wojną wywołaną przez Federację Rosyjską, ale także otwarta polityka migracyjna, która doprowadziła do niekontrolowanego napływu cudzoziemców z państw geograficznie od nas odległych: Indii, Nepalu, Filipin oraz z państw Ameryki Łacińskiej, w tym z Wenezueli, Kolumbii, Meksyku czy Argentyny.

Z danych ZUS wynika, że liczba cudzoziemców zgłoszonych do naszego systemu ubezpieczeń społecznych do końca września 2024 r. sięgnęła 1 miliona 177 tys., z czego 779 tys. osób to obywatele Ukrainy.

Marcin Stanecki poinformował Radę, że w 2023 roku ponad 2/3 cudzoziemców podjęło pracę w naszym kraju na podstawie kontraktu cywilnoprawnego, a tylko 29 procent na podstawie umowy o pracę. Mediana ich wynagrodzeń oscyluje na poziomie wynagrodzenia minimalnego lub nieznacznie je przekracza.

– W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na pracę cudzoziemców na terytorium Polski, a także powiększającą się liczbą

nieprawidłowości wykrywanych podczas naszych kontroli, w przyszłym roku zadania kontrolno-nadzorcze inspekcji pracy zostaną ukierunkowane nie tylko na badanie legalności zatrudnienia cudzoziemców i warunków, w jakich świadczą oni pracę. Inspektorzy zwrócą także uwagę na kwestie związane z wypłatą cudzoziemcom wynagrodzeń. Chodzi nam

o eliminację przypadków skrajnego wycisku, niosącego znamiona pracy przymusowej. A na takie przypadki inspektorzy natrafiają obecnie w Polsce – zadeklarował szef Państwowej Inspekcji Pracy.

Członkowie ROP zostali poinformowani, że trwają prace legislacyjne nad przygotowanym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej projektem ustawy o warunkach dopuszczalności powierzenia pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która ma zastąpić przepisy, w zakresie odnoszącym się do zatrudniania cudzoziemców, ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Proponowane rozwiązania mają na celu uszczelnienie zasad zatrudniania obcokrajowców w Polsce i zawierają wiele rozwiązań proponowanych przez Państwową Inspekcję Pracy. Jednym z postulatów inspekcji było wdrożenie regulacji, które zapewniłyby skuteczną ochronę cudzoziemcom świadczącym pracę na podstawie umów cywilnoprawnych, w szczególności poprzez ograniczenie możliwości zatrudniania cudzoziemców tylko do umów o pracę. Nowe przepisy, przyjęte w projekcie przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, przewidują wprowadzenie wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę dla uzyskania zezwolenia na pracę lub oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi.

Szczegółowe informacje dotyczące działań podejmowanych przez Państwową Inspekcję Pracy na rzecz ochrony pracy obywateli państw trzecich przedstawił **Dariusz Górski**, dyrektor Departamentu Legalności Zatrudnienia w Głównym Inspektoracie Pracy.

W trakcie obrad Rada pozytywnie zaopiniowała wniosek o powołanie **Anety Gronowicz** na stanowisko zastępcy Głównego Inspektora Pracy oraz wniosek o odwołanie **Marka Aleksiejuka** z funkcji okręgowego inspektora pracy w Białymstoku.

Sejm na „tak”

Sejm RP przyjął sprawozdanie Głównego Inspektora Pracy **Marcina Staneckiego** z działalności Państwowej Inspekcji Pracy w 2023 roku. Urząd działał sprawnie pomimo wielu obowiązków nałożonych na przestrzeni ostatnich dekad. Poza kwestiami dotyczącymi warunków zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy czy terminowej wypłaty wynagrodzeń inspektorzy pracy zajmowali się dziesiątkami zadań dodatkowych, od emerytur pomostowych i Pracowniczych Planów Kapitałowych, po materiały pirotechniczne i biobójcze. W tym czasie inspekcja udzieliła też prawie 900 tysięcy porad prawnych. W zeszłym roku wpłynęły do inspekcji pracy ponad 43 tysiące skarg, które przełożyły się na ponad 21 tysięcy kontroli. Wynika z tego, że co trzecia kontrola została przeprowadzona na skutek zgłoszenia nieprawidłowości. Główny Inspektor Pracy szczególnie podkreślił, że w 2023 roku dzięki staraniom inspektorów pracy prawie 45 tysięcy pracowników otrzymało pensję i inne świadczenia ze stosunku pracy. Łączna kwota tych wypłat przekroczyła 71 milionów złotych. Ponadto w wyniku interwencji inspektorów pracy ponad dwa i pół

tysiąca osób zatrudnionych dotychczas na kontraktach cywilnoprawnych otrzymało umowę o pracę dającą im wszystkie przywileje wynikające z zatrudnienia na etacie.

Bezpieczeństwo w budowie

9 listopada 2024 roku w Ośrodku Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu miała miejsce konferencja „Bezpieczeństwo pracujących na budowie misją, powołaniem, obowiązkiem kadry inżynierino-technicznej”, organizowana przez Okręgowy Inspektorat Pracy we Wrocławiu, Politechnikę Wrocławską oraz Dolnośląską Izbę Inżynierów Budownictwa. Wydarzenie uświetnili swoją obecnością m.in. **Urszula Gawrysiak**, dyrektor Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie; **Barbara Jabłońska**, prezes Zarządu OSPS BHP Oddział we Wrocławiu; **Jakub Kus**, wiceprzewodniczący Związku Zawodowego „Budowlani”; **Rafał**

Osiński, dyrektor oddziału terenowego Urzędu Dozoru Technicznego z siedzibą we Wrocławiu; **Dagmara Tyc**, dyrektor Polskiej Izby Gospodarczej Rusztowań i Deskowań; **Ewa Bocian**, naczelnik Wydziału Inspekcji i Kontroli w Dolnośląskim Wojewódzkim Inspektoracie Nadzoru Budowlanego. Wśród prelegentów konferencji byli członkowie Rady Ochrony Pracy – dr inż. **Krzysztof Kaczorek** z Politechniki Warszawskiej i dr inż. **Rafał Hrynyk**, przewodniczący Platformy Promocji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy Pracodawców RP. Swoje referaty wygłosili także: dr inż. **Tomasz Nowobilski**, dr inż. **Mariusz Szóstak**, mgr inż. arch. **Zbigniew Maćków**, dr **Joanna Orysiak** oraz nadinspektor pracy **Jarosław Głowacki**.

Przyszłość pracy

Na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego 28 listopada 2024 r. odbyła się konferencja „Sztuczna inteligencja w środowisku pracy”. Wydarzenie zgromadziło w jednym miejscu naukowców, przedstawicieli instytucji publicznych oraz biznesu, aby wspólne zastanowić się nad przyszłością rynku pracy w erze AI. Organizatorem konferencji byli Okręgowy Inspektorat

Pracy w Łodzi oraz AI Work Team. W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele Głównego Inspektoratu Pracy: wicedyrektor Departamentu Prewencji i Promocji **Magdalena Popowicz**, dyrektor Departamentu Informatyki **Dominik Tylman** oraz wicedyrektor Departamentu Prawnego **Bartosz Kopeć**, którzy wzięli udział w panelach eksperckich. Magdalena Popowicz odczytała list Głównego Inspektora Pracy skierowany do uczestników konferencji. W panelu dyskusyjnym na temat „Wpływ sztucznej inteligencji na polski rynek pracy” uczestniczył okręgowy inspektor pracy w Łodzi **Marcin Grzelak**. W konferencji wzięło udział 200 osób.

Szczęśliwa trzynastka

XIII Forum Społecznej Inspekcji Pracy zatytułowane „Technologie przyszłości” odbyło się w dniach 20-22 listopada 2024 r. w Wieliczce. Zostało objęte honorowym patronatem Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach. W konferencji uczestniczyli: szef katowickiego inspektoratu **Piotr Kalbron**, specjaliści z zakładów wydobywczych, instytucji otoczenia górniczego oraz przedstawiciele środowiska naukowego śląskich uczelni. W trakcie forum omawiano m.in. kwestie bezpieczeństwa pracy w górnictwie, z różnych perspektyw i w kontekście zróżnicowanych zagrożeń, np. wybuchowych, w warunkach silnego zapylenia czy podczas prac na wysokości. Organizatorem wydarzenia była Zakładowa Społeczna Inspekcja Pracy JSW SA KWK „Budryk” oraz Zakładowa Społeczna Inspekcja Pracy PGG SA KWK „Jankowice”. Swym patronatem forum objęli także: Ministerstwo Przemysłu, Jastrzębska Spółka Węglowa SA, Polska Grupa Górnicza SA, Wyższy Urząd Górniczy oraz Główny Instytut Górnictwa.

Transport pod lupą

11 listopada br. na parkingach dla ciężarówek w pobliżu portu w Zeebrugge w Belgii przeprowadzono działania kontrolne obejmujące szeroko rozumiany sektor transportu towarów.

Czynności prowadziły służby kontrolne z Belgii, Polski, Rumunii, Malty, Niemiec i Holandii. Państwową Inspekcją Pracy reprezentowali: **Marek Koziński** z Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy i **Marcin Prokop** z Okręgowego Inspektoratu Pracy w Szczecinie. Skontrolowano 168 samochodów ciężarowych. Stwierdzono m.in. 86 naruszeń dotyczących tygodniowego odpoczynku. Łącznie na przewoźników nałożono grzywny w wysokości 192 467 euro. Międzynarodowa kontrola odbyła się przy wsparciu Europejskiego Urzędu ds. Pracy.

Z myślą o młodzieży

13 listopada 2024 r. w Senacie odbyła się konferencja „Młodzi na rynku pracy”. Inicjatorami spotkania, w którym uczestniczył Główny Inspektor Pracy **Marcin Stanecki**, byli wicemarszałkini Senatu **Magdalena Biejał** oraz Stowarzyszenie Precedens. Dyskutowano na temat różnych aspektów funkcjonowania młodych osób na rynku pracy w świetle istniejącego i projektowanego prawa, a także znaczenia wiedzy o przysługujących im uprawnieniach. W wydarzeniu wzięli udział także: wicemarszałek Sejmu **Włodzimierz Czarzasty**, ministra do spraw równości **Katarzyna Kotula**, podsekretarz stanu w MEN **Paulina Piechna-Więckiewicz** oraz dr hab. **Ewa Flaszyńska**, dyrektor Departamentu Rynku Pracy w MRPiPS. Podczas konferencji odczytano list od ministry rodziny, pracy i polityki społecznej **Agnieszki Dziemianowicz-Bąk**. Marcin Stanecki podkreślił, że bardzo ważne jest uświadamianie, jakie są prawa i obowiązki pracownicze. Przypomniał, że najwięcej wypadków przy pracy jest właśnie w grupie 18-24 lata. Zwrócił uwagę na to, że w przeszłości zajmowano się przede wszystkim zagrożeniami fizycznymi w pracy, ale teraz w kręgu zainteresowania są też zagrożenia psychospołeczne. W trakcie ożywionej dyskusji wypowiedzieli się przedstawiciele NGO-sów, młodzieżowych rad i sejmików.

Specjalistyczne szkolenia

W Krzemienicy k. Rzeszowa zostało zorganizowane 26 listopada 2024 r. szkolenie przez pracowników okręgowego inspektoratu pracy i rzeszowskiego oddziału Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego dla rolników z pokazem użytkowania piły do cięcia drewna. Specjaliści przypomnieli uczestnikom o podstawowych zasadach użytkowania sprzętu i konieczności zakładania odzieży ochronnej niezbędnej do używania przy każdym wyjściu do pracy z piłą. Pracownicy inspekcji w odniesieniu do zdarzeń wypadkowych, które miały miejsce w regionie, zwrócili uwagę na okoliczności pracy z używaniem piły, zwłaszcza na to, by nie pracować w pojedynkę. To ważne, bo w razie wypadku i sytuacji zagrożenia życia, druga osoba może wezwać służby ratunkowe.

Za ich przykładem

Główny Inspektor Pracy nagrodił działania na rzecz bezpieczeństwa pracy

27 listopada 2024 r. w salach Zamku Królewskiego w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia dorocznych nagród Głównego Inspektora Pracy, podczas której uhonorowano laureatów konkursów Państwowej Inspekcji Pracy oraz osoby aktywnie działające na rzecz promocji prawa pracy, przestrzegania praworządności w stosunkach pracy i bezpieczeństwa pracowników.

W trakcie gali, którą patronatem objął Marszałek Sejmu **Szymon Hołownia**, wręczone zostały Nagrody im. Haliny Krahelskiej, nagrodzono laureatów konkursów „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej” i „Najaktywniejszy społeczny inspektor pracy”. Najlepsi inspektorzy pracy odebrali Nagrodę Głównego Inspektora Pracy im. Romana Giedrojcia.

W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele władz państwowych, parlamentarzyści, szefowie urzędów państwowych, reprezentanci związków zawodowych i organizacji pracodawców oraz świata nauki. Wśród gości byli m.in. wicemarszałkini Senatu **Magdalena Biejał**, przewodniczący Rady Ochrony Pracy poseł **Krzysztof Gadowski**, prezes Najwyższej Izby Kontroli **Marian Banaś**, prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych **Zbigniew Derdziuk**, prezydent Konfederacji Le-

wiatan **Maciej Witucki** oraz przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych **Piotr Ostrowski**.

– Choć pochodzimy z różnych środowisk, łączy nas wspólna troska o nasze państwo, która objawia się w budowaniu jak najlepszego systemu prawno-gospodarczego w Polsce, zapewniającego wysoki standard zatrudnienia i wspierającego osoby tworzące miejsca pracy – powiedział do zgromadzonych Główny Inspektor Pracy **Marcin Stanecki**.

Marszałek Sejmu **Szymon Hołownia** skierował specjalny list do uczestników gali. Podkreślił w nim, że w dobie dynamicznych zmian na rynku pracy konkursy organizowane przez Państwową Inspekcję Pracy mają ogromne znaczenie dla rozwoju bezpieczeństwa i ochrony praw pracowniczych w Polsce.

„Nagradzani przez Państwową Inspekcję Pracy liderzy w dziedzinie poszanowania obowiązujących przepisów prawa, a także dbałości o bezpieczeństwo, zdrowie i pomysłność pracowników mają w tym dziele swój udział. Są wzorem dla innych, inspirują i motywują, a tym samym przyczyniają się do poprawy warunków pracy i pożądaných zmian w sposobie postrzegania praworządności w naszym kraju” – zaznaczył w liście Szymon Hołownia.

Autorytety są wśród nas

W 2024 roku Główny Inspektor Pracy wręczył dziewięć statuetek im. Haliny Krahełskiej, przyznawanych za wybitne osiągnięcia w dziedzinie prewencji zagrożeń wypadkowych i zawodowych, nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy, wynalazczości, projektowania i wdrażania bezpiecznych technik i technologii, a także popularyzacji prawa pracy i ochrony zdrowia pracujących. W trakcie uroczystości otrzymali je:

- **dr Agnieszka Dziemianowicz-Bąk**, ministra rodziny, pracy i polityki społecznej
- **Rafał Jankowski**, przewodniczący Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
- **Paweł Kania**, specjalista do spraw bhp, prezes Zarządu krakowskiego Oddziału Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP

- **Kazimierz Kleina**, senator, członek Rady Ochrony Pracy
- **Liwiusz Laska**, doktor nauk prawnych, adwokat specjalizujący się w prawie pracy i prawie administracyjnym, doradca i pełnomocnik organizacji i central związkowych
- **Elżbieta Łopacińska**, członek Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
- **Dariusz Potyrała**, wieloletni działacz związkowy i społeczny
- **Stanisław Lech Zalewski**, przewodniczący Komisji Zakładowej Międzyzakładowej Organizacji Związkowej NSZZ „Solidarność” w Grupie Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” S.A. w Grzybowie
- **dr Irena Eris i Henryk Orfinger**, założyciele Spółki Dr Irena Eris S.A.

Docenieni pracodawcy

W tym roku zakończyła się już XXXI edycja konkursu „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej”. Jest on dowodem na to, że Państwowa Inspekcja Pracy nie ogranicza się do kontroli pracodawców, ale też nagradza i promuje tych, którzy tworzą bezpieczne i ergonomiczne miejsca pracy. Z uwagi na zróżnicowanie firm pod względem wielkości zatrudnienia i skali problemów związanych z ochroną pracy pracodawcy są oceniani w trzech kategoriach: małych, średnich i dużych zakładów.

W kategorii firm zatrudniających do 49 osób Główny Inspektor Pracy przyznał 3 nagrody. Otrzymali je:

- **INTECHSTAL Sp. z o.o.**, nominowana przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy
- **MUSI LUBLIN Sp. z o.o.**, nominowana przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Lublinie
- **POLBIONICA Sp. z o.o.**, nominowana przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Warszawie

W kategorii firm zatrudniających od 50 do 249 osób Główny Inspektor Pracy przyznał 3 statuetki:

- **APERAM STAINLESS SERVICES & SOLUTIONS POLAND Sp. z o.o.**, nominowana przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Katowicach
 - **INDORAMA VENTURES POLAND Sp. z o.o.**, nominowana przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy
 - **ORISTO Sp. z o.o.**, nominowana przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Olsztynie
- Nagrody w kategorii zakładów pracy zatrudniających powyżej 249 pracowników odebrali przedstawiciele:
- **3M WROCŁAW Sp. z o.o.**, nominowana przez Okręgowy Inspektorat Pracy we Wrocławiu
 - **NEMAK POLAND Sp. z o.o.**, nomino-

wana przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Katowicach

- **NSK BEARINGS POLSKA SA**, nominowana przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Kielcach

Rzecznicy bhp

W konkursie na najaktywniejszego społecznego inspektora pracy zostało wyróżnionych szesnastu społecznych inspektorów pracy, spośród których nagrodzeni zostali:

- **Edward Kowalik**, zakładowy społeczny inspektor pracy w PKP PLK Zakład Linii Kolejowych w Kielcach

- **Izabela Odziemczyk-Dadas**, społeczny inspektor pracy w Zespole Szkół nr 2 w Garwolinie
- **Mirosław Śleziński**, zakładowy społeczny inspektor pracy w PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych w Sosnowcu

Najlepsi z najlepszych

W trakcie uroczystości wręczone zostały również nagrody im. Romana Giedrojcia, które otrzymali:

- **Janusz Babiec**, starszy inspektor pracy

– główny specjalista w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Krakowie

- **Karol Łapiński**, doktor nauk prawnych i radca prawny, nadinspektor, p.o. okręgowy inspektor pracy w Białymstoku
- **Zbigniew Sobczak**, starszy inspektor pracy – główny specjalista z zakresu bezpieczeństwa pracy przy maszynach i urządzeniach technicznych w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Poznaniu

Uroczystość prowadzoną przez Piotra Bajtlika zakończył koncert kwartetu smyczkowego Altra Volta.

Konkurs „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej”

Nagradzani pracodawcy wdrażają nowoczesne systemy zarządzania bezpieczeństwem, dążą do ograniczania zagrożeń wypadkowych oraz aktywnie współdziałają z pracownikami na rzecz podnoszenia standardów ochrony pracy. Swoimi działaniami wpływają na rozwój kultury bezpieczeństwa, łącząc sukces ekonomiczny z troską o zdrowie i dobrostan pracowników.

Konkurs realizowany jest w dwóch etapach: regionalnym i centralnym. Do I etapu, przebiegającego na szczeblu okręgowych inspektoratów pracy, uczestników zapraszają inspektorzy pracy, dla których istotne jest nie tylko władcze oddziaływanie na poprawę warunków pracy, ale przede wszystkim partnerska współpraca z pracodawcami w tym zakresie. Ze względu na zróżnicowanie firm pod kątem wielkości zatrudnienia, pracodawcy oceniani są w trzech kategoriach: do 49 zatrudnionych, od 50 do 249 zatrudnionych i powyżej 249 zatrudnionych. Zwycięzcy etapu centralnego uhonorowani zostają statuetką Mecum Tutissimus Ibis. Decyzję o jej przyznaniu podejmuje Główny Inspektor Pracy na wniosek kapituły konkursu, w której – obok jurorów z Państwowej Inspekcji Pracy – zasiadają przedstawiciele największych organizacji pracodawców i związków zawodowych. Laureaci wpisywani są na prestiżową Złotą Listę Pracodawców. Nagrodzeni pracodawcy przyczyniają się do budowania pozytywnego wizerunku polskich firm oraz stają się wzorem dla innych przedsiębiorców.

INTECHSTAL SP. Z O.O.

Spółka świadczy usługi przemysłowe cięcia laserowego, gięcia detali ze stali i metali nieżelaznych. W zakładzie stworzono przestronne i ergonomiczne stanowiska pracy, wyposażone w nowoczesne rozwiązania poprawiające komfort pracy. Kluczowymi inwestycjami były adaptacja oraz przystosowanie obiektów i pomieszczeń do prowadzonych procesów technologicznych. Nowoczesne maszyny do cięcia laserowego, prasy krawędziowe, żurawie stacjonarne, wózki jezdniowe, urządzenie do szlifowania zautomatyzowały produkcję i w znacznym stopniu ograniczyły wpływ czynników fizycznych oraz chemicznych na pracowników. Zakup wózków zminimalizował ręczne prace transportowe. Pracodawca wprowadził procedurę mającą na celu poprawę organizacji pracy. Firmę charakteryzuje dążenie do optymalizowania procesów produkcyjnych przy jednoczesnym utrzymaniu wysokich standardów bhp.

laserowe cięcie
gięcie blach

INTECHSTAL

SIEDZIBA SPÓŁKI: Szubin
INSPEKTORAT: OIP Bydgoszcz

BRANŻA
OBRÓBKA MECHANICZNA
ELEMENTÓW METALOWYCH

MUSI LUBLIN SP. Z O.O.

Specyfika zarządzania zakładem pracy chronionej wymaga specjalnego podejścia do zagadnień bhp. Firma produkuje i sprzedaje wyroby ortopedyczno-rehabilitacyjne. W trosce o bezpieczeństwo pracowników zakupiono profesjonalną szafę z wentylacją mechaniczną do przechowywania materiałów chemicznych. Dzięki nowoczesnemu piecowi na podczerwień, służącemu do rozgrzewania płyt termoformowalnych, proces rozgrzania przebiega bezpiecznie. Zamontowano mechaniczny system wentylacji, a w pracowni obróbki mechanicznej – wyciąg zbierający zanieczyszczenia i opiłki. Zakupiono frezarkę CNC, wyposażoną w zamkniętą komorę pracy i obsługiwaną za pomocą zewnętrznego pulpitu sterowniczego. Poprawa warunków pracy, szczególnie osób z niepełnosprawnościami, jest priorytetem firmy. Firma regularnie szkoli pracowników m.in. z zasad właściwej i bezpiecznej obsługi maszyn. Od 2012 r. nie wydarzył się w niej żaden wypadek.

MUSI

z nami pokonasz bariery

SIEDZIBA SPÓŁKI: Lublin
INSPEKTORAT: OIP Lublin

BRANŻA
SPRZEDAŻ DETALICZNA
WYROBÓW MEDYCZNYCH

POLBIONICA SP. Z O.O.

Przedsiębiorstwo opracowuje innowacyjne terapie dla sektora opieki zdrowotnej z zastosowaniem techniki biodruku 3D. Prowadzi pionierski w skali światowej projekt bionicznej trzustki – w pełni funkcjonalnego narządu wydrukowanego z żywych komórek, skutecznie produkującego insulinę i glukagon. W firmie szczególną uwagę zwraca się na bezpieczeństwo przy pracach związanych z mikroorganizmami zmodyfikowanymi genetycznie. Prace wykonują osoby przeszkolone i uprawnione, w wyznaczonych pomieszczeniach, do których dostęp zabezpieczono elektronicznym systemem kontroli. Spółka wprowadziła wewnętrzną procedurę zarządzania bezpieczeństwem. Pracodawca zakupił nowoczesne urządzenia oraz zapewnił środki ochrony zbiorowej i indywidualnej. Prace w zespole Zakładu Inżynierii Genetycznej prowadzone są w odzieży ochronnej, przy użyciu jednorazowych rękawic, w obuwiu laboratoryjnym zapewnionym dla każdego pracownika.

SIEDZIBA SPÓŁKI: Warszawa
INSPEKTORAT: OIP Warszawa

BRANŻA
BADANIA NAUKOWE
I ROZWOJOWE W DZIEDZINIE
BIOTECHNOLOGII

APERAM STAINLESS SERVICES & SOLUTIONS POLAND SP. Z O.O.

Aperam to światowy producent stali nierdzewnej. Polski zakład Aperam jako pierwszy na świecie uzyskał w 2022 r. brązowy poziom systemu zarządzania produkcją WCMA (World Class Manufacturing Aperam), którego podstawą jest bezpieczeństwo pracy wszystkich pracowników, podwykonawców i partnerów biznesowych. W zakładzie zastosowano rozwiązania poprawiające bhp. Przy taśmociągu pracodawca zastosował bariery optyczne, uniemożliwiające wejście pracownika do strefy niebezpiecznej. Uporządkowano stanowiska pracy poprzez oznaczenie kształtem i kolorem miejsc przechowywania rzeczy potrzebnych do pracy. Na częściach linii produkcyjnych rozmieszczono piktogramy o zagrożeniach, o wymogu stosowania ochrony oraz o strefach, na których dane ochrony nie są wymagane. Wózki jezdniowe w wyznaczonych strefach automatycznie zwalniają. Wyposażono je w światła sygnalizujące cofanie oraz wyznaczające strefę niebezpieczną.

SIEDZIBA SPÓŁKI: Siemianowice Śląskie
INSPEKTORAT: OIP Katowice

BRANŻA
OBRÓBKA METALI
I NAKŁADANIE POWŁOK
NA METALE

INDORAMA VENTURES POLAND SP. Z O.O.

Spółka jest częścią globalnej grupy działającej w 35 krajach na świecie. Dostarcza produkty petrochemiczne i usługi, które zaspokajają potrzeby konsumentów w zakresie bhp. Pracodawca zainwestował znaczne środki, żeby ograniczyć zagrożenia czynnikami niebezpiecznymi i szkodliwymi. W zakładzie zainstalowano system wodnego chłodzenia na obszarze produkcji, obniżającego wpływ mikroklimatu gorącego. Zamontowano centralny odkurzacz. Nad cysternami zastosowano systemy asekuracji przed upadkiem z wysokości. Maszyny i urządzenia, połączone w zautomatyzowane linie technologiczne, wymagają ze strony pracowników jedynie nadzoru. W trosce o bezpieczeństwo i życie pracowników w zakładzie zainstalowano detektory tlenu i wodoru. Dla poprawy bezpieczeństwa przy pracach serwisowych, konserwacyjnych i remontowych wprowadzono system LOTO. Ograniczyło to ryzyko niezamierzonego załączenia urządzenia.

SIEDZIBA SPÓŁKI: Włocławek
INSPEKTORAT: OIP Bydgoszcz

BRANŻA
PRODUKCJA TWORZYW PET
W FORMIE GRANULATU

ORISTO SP. Z O.O.

Ten nowoczesny zakład z polskim kapitałem produkuje meble do łazienek na rynek krajowy i zagraniczny. W ostatnich latach spółka zakupiła nowoczesne linie produkcyjne. Park maszynowy to głównie obrabiarki sterowane numerycznie. W zakładzie działa inteligentny system utrzymania ruchu, który usprawnia zgłaszanie awarii i nadzorowanie sposobu jej usunięcia. Przy wyjeździe z magazynu zainstalowano lustra, zabezpieczono podjazd oraz zastosowano znaki bezpieczeństwa. Stanowiska pracy wyposażono w wózki paletowe ręczne i z napędem elektrycznym oraz wózki posiadające funkcję unoszenia. Ryzyko kolizji ograniczono dzięki wyposażeniu wózków jezdniowych podnośnikowych w światło „Blue light” oraz technicznie zmniejszonej ich maksymalnej prędkości. Ograniczono także zagrożenia pożarowe lub wybuchowe poprzez wyposażenie urządzeń odpylających w system gaszenia iskier i czujniki, które uruchamiają instalację wodną.

SIEDZIBA SPÓŁKI: Montowo
INSPEKTORAT: OIP Olsztyn

BRANŻA
PRODUKCJA MEBLI

3M WROCŁAW SP. Z O.O.

Firma jest filią amerykańskiego koncernu 3M Company. Wdraża innowacyjne rozwiązania poprawiające bhp. Pracodawca przeprowadza wraz z załogą przeglądy linii produkcyjnych, w ten sposób identyfikuje i eliminuje potencjalne ryzyka. Wykorzystuje autonomiczne wózki AGV – roboty samojezdne, które zastąpiły tradycyjne wózki widłowe przy produkcji taśm i aerozoli. Firma zautomatyzowała również montaż taśm samoprzylepnych do dyspenserów oraz wprowadziła manipulatory. Na stanowiskach pracy operatorów maszyn i urządzeń technicznych zminimalizowano hałas słyszalny do wartości zgodnych z normatywnym higienicznym. Doszczelniono maszyny oraz wymieniono stopy zgrzewające będące m.in. źródłem hałasu. Zapewniono tymczasowe barierki wygradzające strefę działania hałasu ultradźwiękowego. Do pracy przy liniach technologicznych, na których występuje przekroczenie NDN hałasu ultradźwiękowego, dopuszczani są pracownicy o właściwym stanie zdrowia.

3M Science.
Applied to Life.™

SIEDZIBA SPÓŁKI: Wrocław
INSPEKTORAT: OIP Wrocław

BRANŻA
PRODUKCJA ŚRODKÓW
OCHRONY INDYWIDUALNEJ

NSK BEARINGS POLSKA S.A.

Ten największy europejski producent łożysk kulkowych wchodzi w skład międzynarodowej grupy NSK. Pracodawca podejmuje działania chroniące życie i zdrowie załogi. Na przykład zminimalizowano kontakt z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi dzięki zastosowaniu specjalnych ssaw do usuwania wyciekłych olejów z wanien ociekowych. Pracodawca wprowadził system Blackline Safety, służący do monitorowania osób wykonujących pracę w pojedynkę. Załodze zapewniono dostęp do środków ochrony indywidualnej dzięki szafom vendingowym na wydziałach. Każdy z nich doposażono w prysznic ratunkowy, oczomyjki, szafy ze sprzętem do ewakuacji. Budynki zakładu objęto systemem sygnalizacji pożaru. W miejscach z dużą gęstością obciążenia ogniowego zainstalowano na stałe urządzenia gaśnicze CO2. W szafach elektrycznych znajdujących się w hartowniach oraz kuźniach zamontowano systemy automatycznego gaszenia z zewnętrzną sygnalizacją.

MOTION & CONTROL™
NSK

SIEDZIBA SPÓŁKI: Kielce
INSPEKTORAT: OIP Kielce

BRANŻA
PRODUKCJA ŁOŻYSK, KÓŁ
ZĘBATYCH I ELEMENTÓW
NAPĘDOWYCH

NEMAK POLAND SP. Z O.O.

Firma z Bielska-Białej specjalizuje się w technologii odlewania wysokociśnieniowego. Pracodawca inwestuje w innowacyjność i wysoko zautomatyzowaną produkcję. Aby poprawić warunki pracy, wypożyczono mobilne klimatyzatory wodne i umieszczono je w hali, w której znajdują się piece HITECH. Dzięki temu udało się obniżyć temperaturę o ok. 10°C. Spółka zakupiła nowoczesne wózki do transportu ciekłego metalu, które zmodernizowano, wyposażając je w klimatyzację i kamery wsteczne z obiektywami skalibrowanymi na sylwetkę człowieka. Pracodawca kupił m.in. maski z wymuszonym przepływem powietrza, które nie tylko je filtrują, ale również zapewniają chłodny nawiew. Pracownicy stosują okulary korekcyjno-ochronne. Stanowiska wyposażono w systemy zabezpieczeń do prac na wysokości przy maszynach CNC. Utworzono centrum doskonalenia umiejętności i wiedzy dotyczącej bezpiecznej oraz ergonomicznej pracy.

Nemak
Innovative Lightweighting

SIEDZIBA SPÓŁKI: Bielsko-Biała
INSPEKTORAT: OIP Katowice

BRANŻA
ODLEWNICTWO
METALI LEKKICH

Nagroda Głównego Inspektora Pracy im. Haliny Krahelskiej

Halina Krahelska urodziła się w 1886 r. w Odessie. Za nielegalną działalność zesłana na Syberię w latach 1912-1917. Po przyjeździe do Polski, od roku 1919 w Inspekcji Pracy, zajmowała się głównie problematyką ochrony zdrowia kobiet i pracowników młodocianych. W latach 1927-1931 była zastępcą głównego inspektora pracy. Podczas II wojny światowej działała w Wojskowym Biurze Komendy Głównej AK. Zmarła w obozie koncentracyjnym Ravensbrück w 1945 r. Halina Krahelska była autorką wielu opracowań dotyczących ochrony pracy. Tuż przed śmiercią napisała „Wytyczne w sprawie organizacji Inspekcji Pracy w Polsce Niepodległej po II Wojnie Światowej”.

Nagroda honoruje dokonania laureatów w dziedzinie prawa pracy, prewencji zagrożeń zawodowych, wynalazczości, a także popularyzacji ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy.

Główny Inspektor Pracy ustanowił w 1989 roku nagrodę jej imienia przyznaną za osiągnięcia w zakresie ochrony pracy i ochrony zdrowia w środowisku pracy. Nagrodzeni zostają zarówno przedstawiciele świata nauki, organizacji związkowych i społecznych, jak i administracji publicznej działającej na rzecz ochrony pracy. Wyróżnienie przyznawane jest corocznie przez Głównego Inspektora Pracy z własnej inicjatywy lub na wniosek: Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP; organu państwowego lub administracji publicznej; ogólnokrajowego związku zawodowego; ogólnokrajowego zrzeszenia (federacji) związków zawodowych lub ogólnokrajowej organizacji międzyzwiązkowej (konfederacji); ogólnokrajowej federacji lub konfederacji pracodawców;

Polskiej Akademii Nauk lub rektora wyższej uczelni; stowarzyszenia naukowego lub twórczego; instytutu naukowo-badawczego; jednostki organizacyjnej PIP.

Zaangażowana w szczególności w przeciwdziałanie dyskryminacji kobiet w pracy i działalność na rzecz poprawy warunków pracy w zawodach sfeminizowanych.

dr Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

Doktor nauk humanistycznych. Pedagożka, filozofka, nauczycielka akademicka, działaczka polityczna. Badaczka społeczna i działaczka na rzecz praw kobiet, nauczycieli i pracowników. Założycielka przedszkoli na terenach wiejskich oraz twórczyni pierwszych młodzieżowych rad gmin. Autorka artykułów i publikacji naukowych. Uruchomiła Poselską Pomoc Pracowniczą i przeprowadziła kilkadziesiąt interwencji w obronie pracowników przed bezprawnym zaniżaniem wynagrodzeń, łamaniem praw pracowniczych i utrudnianiem działalności związkowej. Wspiera pracowników w walce o godziwe wynagrodzenia i uczciwe warunki pracy. Uczestniczyła w pracach Komisji do Spraw Unii Europejskiej oraz Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Jako ministra rodziny, pracy i polityki społecznej sprawuje bezpośredni nadzór nad zagadnieniami dotyczącymi prawa pracy i rynku pracy, w tym związanymi z sytuacją kobiet na rynku pracy oraz ochroną pracowników i pracowników będących rodzicami. Jest odpowiedzialna za dialog społeczny i relacje pomiędzy związkami zawodowymi, organizacjami pracodawców a organami państwowymi.

Ponad trzydziestoletnia obecność w Policji – formacji, która w tym czasie uległa przemianom społeczno-politycznym, pozwoliła na zgromadzenie doświadczeń przekładających się na wysoką efektywność działalności związkowej.

Rafał Jankowski

Przewodniczący Zarządu Głównego NSZZ Policjantów. Oficer Policji pełniący służbę od 1991 roku, przez wiele lat związany z pionem kryminalnym. Pełnił również funkcję przewodniczącego Federacji Związków Zawodowych Służb Mundurowych, reprezentując interesy zarówno policjantów, jak i funkcjonariuszy Straży Granicznej i Służby Więziennej. Przewodniczył pracom podzespołu problemowego ds. służb mundurowych Rady Dialogu Społecznego. Jest członkiem Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Z powodzeniem zabiega o realizację postulatów dotyczących poprawy warunków pracy w Policji. Czynił starania o wprowadzenie zmian w zakresie prawidłowego umundurowania funkcjonariuszy. Należy podkreślić, iż jest to jeden z podstawowych elementów zapewniających bezpieczeństwo w czasie pełnienia służby. Ponadto z dużym zaangażowaniem dąży do przeprowadzenia inwestycji w obszarze wyposażenia policjantów, w tym zapewnienia funkcjonariuszom środków ochrony osobistej, takich jak kamizelki ochronne, kamizelki kuloodporne czy kaski ochronne. Uczestniczy w pracach związanych z wprowadzeniem właściwych procedur oraz przeprowadzeniem koniecznego dofinansowania warunków służby funkcjonariuszy pełniących swoje obowiązki przy granicy z Białorusią.

Nagrodzony przez ministra rodziny, pracy i polityki społecznej w 49. edycji Ogólnopolskiego Konkursu Poprawy Warunków Pracy.

Paweł Kania

Specjalista do spraw bhp w Intersport Polska S.A., prezes Zarządu Oddziału Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP w Krakowie. Działalność zawodową i społeczną ściśle związał z ochroną człowieka w środowisku pracy oraz popularyzacją kultury bezpieczeństwa i higieny pracy. W latach 2015-2016 pełnił funkcję wiceprzewodniczącego komisji kwalifikacyjnej ds. potwierdzania kwalifikacji zawodowych pracowników służby bhp stowarzyszonych w Ogólnopolskim Stowarzyszeniu Pracowników Służby BHP Oddział w Krakowie. W czasie pandemii był inicjatorem powołania zespołu młodych adeptów służby bhp, którego zadaniem było nauczenie starszych pracowników służby bhp nowoczesnych metod komunikacji zbiorowej. W 2023 roku z inicjatywy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Krakowie uruchomił wspólne poradnictwo. Zrealizował liczne projekty mające na celu upowszechnienie wiedzy na temat przepisów prawa pracy oraz ochrony zdrowia pracowników. Wśród nich szkolenia i warsztaty dotyczące ograniczania zagrożeń w pracy. Współtworzył Strategię Zarządzania Wizerunkiem Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP oraz opracował zbiorczą bazę stanowisk Rady Ochrony Pracy, która udostępniła została członkom OSPS BHP w Krakowie.

W związku z pełnieniem funkcji senatora efektywnie pracuje nad tematyką związaną z warunkami pracy na morzu.

Kazimierz Kleina

Senator IV, VII, VIII, IX, X i XI kadencji, członek XII kadencji Rady Ochrony Pracy. Przewodniczący senackiej Komisji Budżetu i Finansów Publicznych. Absolwent Uniwersytetu Gdańskiego. W latach 1993-1996 pełnił funkcję wojewody słupskiego, wcześniej burmistrza Łeby. Od 2005 r. przewodniczy Wojewódzkiej Radzie Zatrudnienia w Gdańsku. Jako pracownik naukowy Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku zaangażowany był w proces wsparcia rozwoju gospodarczego kraju i budowania społecznych kompetencji dla wyzwań przyszłości. Prezes i założyciel Gdańskiej Akademii Kształcenia Zawodowego, której celem jest podnoszenie kwalifikacji i przygotowanie do wejścia na rynek pracy głównie osób bezrobotnych. Współorganizuje konferencje propagujące wiedzę i zagadnienia związane z szeroko rozumianym rynkiem pracy. Jako członek Rady Ochrony Pracy uczestniczy w przygotowaniach uroczystych obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych, a także stanowisk zawierających rekomendacje dla decydentów i instytucji, których celem jest wypracowanie modelu polityki wobec pracowników i pracodawców powodującego wzrost praworządności w stosunkach pracy oraz ograniczenie zagrożeń w środowisku pracy.

Członek licznych zespołów eksperckich w obszarze prawa pracy. W swojej działalności podkreśla znaczenie budowania efektywnej ochrony praw pracowniczych i praw pracodawców.

dr Liwiusz Laska

Doktor nauk prawnych, absolwent prawa, stosunków międzynarodowych oraz studiów LL.M. w Kilonii. Adwokat specjalizujący się w prawie pracy i prawie administracyjnym, tłumacz przysięgły. Doradca oraz pełnomocnik organizacji i central związkowych. Były wiceprzewodniczący Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Pracy, członek Państwowej Komisji Wyborczej. Współpracownik Centrum im. Ignacego Daszyńskiego. Były wykładowca na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jest przewodniczącym Rady Nadzorczej ZUS. Posiada bogate doświadczenie w zakresie prac legislacyjnych oraz obsługi prawnej związków zawodowych. Pełnił funkcję prezesa Fundacji Praw Obywatelskich. Ekspert z zakresu prawa pracy, prawa administracyjnego i wyborczego. Mediator w Sądzie Polubownym przy Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Pełniąc funkcję dyrektora generalnego w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, był zaangażowany we wsparcie instytucji publicznych w procesie wdrożenia przepisów ustawy o sygnalistach. Autor opracowania „Zmiany legislacyjne mające na celu poprawę sytuacji prawnej pracowników i związków zawodowych w Polsce”. Podkreśla znaczenie budowania efektywnej ochrony praw pracowniczych i praw pracodawców.

Przez lata nadzorowała wypracowanie modelu działań w zakresie prewencji wypadkowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, prowadząc działania na rzecz tworzenia bezpiecznego środowiska pracy.

Elżbieta Łopacińska

Członek Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Nadzorowała organizację działania ZUS z zakresu prewencji wypadkowej. Realizowała program dofinansowania działań prowadzonych przez płatników składek, skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej poprzez oddziaływanie na powstawanie wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Głównym celem programu była poprawa bezpieczeństwa pracy. W ramach działań z zakresu prewencji wypadkowej uczestniczyła w konferencjach i sympozjach naukowych promujących kulturę bezpieczeństwa w środowisku pracy. Współorganizowała liczne seminaria i szkolenia popularyzujące wiedzę na temat zagrożeń w pracy oraz przepisów bhp. Uczestniczyła w opracowywaniu oraz upowszechnianiu prac naukowo-badawczych, a także innych publikacji obejmujących analizy przyczyn i skutków wypadków przy pracy, w tym wypadków ze skutkiem śmiertelnym. Nadzorowała wypracowanie modelu działań w zakresie prewencji wypadkowej ZUS, prowadząc działania na rzecz tworzenia bezpiecznego środowiska pracy. Bliska jej była idea integracji działań w obszarze ochrony pracy podejmowanych przez organy administracji publicznej, organy nadzoru oraz partnerów społecznych.

W 2018 r. został odznaczony przez prezesa Wyższego Urzędu Górniczego Odznaką Honorową Zasłużonego dla Bezpieczeństwa w Górnictwie.

Dariusz Potyrała

Wieloletni działacz związkowy i społeczny, związany z górnictwem. Angażował się w działania mające na celu poprawę warunków pracy oraz przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Jest przewodniczącym Związku Zawodowego Górników w Polsce, a także członkiem Prezydium i Rady Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych. Reprezentuje OPZZ w Radzie Dialogu Społecznego, w pracach zespołu ds. polityki gospodarczej i rynku pracy. Ponadto jest uczestnikiem Trójstronnego Zespołu ds. Bezpieczeństwa Socjalnego Górników przy MRPiPS. W latach 2006-2022 pełnił funkcję członka Komitetu Doradczego UE ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy. Brał udział w opiniowaniu Ram Strategicznych UE w obszarze bhp na lata 2021-2027, a także w działaniach wskazujących priorytety polityki bezpieczeństwa pracy w kontekście „Wizji 0”. Uczestniczy w pracach zespołów doradczych Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych. Z rekomendacji OPZZ pozostaje przedstawicielem krajowym w Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym. Koordynuje działalność społecznej inspekcji pracy w branży górniczej. W 2018 r. został odznaczony przez prezesa Wyższego Urzędu Górniczego Odznaką Honorową Zasłużonego dla Bezpieczeństwa w Górnictwie.

Odznaczony m.in. odznaką Zasłużony dla Górnictwa RP oraz Złotym Medalem za Długoletnią Służbę. Jako radny Rady Powiatu Staszowskiego, podejmował liczne inicjatywy na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Stanisław Lech Zalewski

Przewodniczący Komisji Zakładowej Międzyzakładowej Organizacji Związkowej NSZZ „Solidarność” w Grupie Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” S.A. w Grzybowie. Zatrudniony na stanowisku kierownika oddziału. W latach 2006-2013 pełnił funkcję członka zarządu z wyboru pracowników. Jest jednym z założycieli Sekcji Krajowej Górnictwa Soli i Siarki NSZZ „Solidarność”. Inicjuje i nadzoruje działania społecznej inspekcji pracy w zakresie poprawy warunków bhp, czego efektem jest utrzymujący się od wielu lat niski poziom wypadkowości w zakładzie. Uczestniczy w pracach komisji bezpieczeństwa i higieny pracy. Współpracuje z Okręgowym Urzędem Górniczym w Kielcach. Pomysłodawca i koordynator akcji propagującej wśród załogi Grupy Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” S.A. w Grzybowie rolę związków zawodowych, co skutkowało znacznym zwiększeniem liczby zrzeszonych pracowników. Wspiera wiele programów i inicjatyw promujących ochronę zdrowia w miejscu pracy, w tym profilaktykę nowotworową. Brał udział w działaniach mających na celu eliminowanie szkodliwych oraz niebezpiecznych warunków pracy poprzez zmniejszenie uciążliwości pracy w przemyśle chemicznym i górnictwie otworowym siarki.

Bezpieczeństwo pracy i poprawa warunków pracy jest jednym ze strategicznych celów działania spółki. Bezpieczne i zdrowe środowisko pracy minimalizuje ryzyko wypadków i chorób zawodowych.

dr Irena Eris i Henryk Orfinger

Doktor farmacji Irena Eris oraz Henryk Orfinger, założyciele spółki Dr Irena Eris S.A., jako pracodawcy skupiają się na rozwoju infrastruktury mającej zapewnić pracownikom bezpieczne środowisko pracy. Podejmują liczne inicjatywy na rzecz wzmocnienia kapitału ludzkiego, co obejmuje priorytetowe podejście do przestrzegania praw pracowniczych oraz doskonalenie warunków pracy. W ramach usprawnienia komunikacji między pracodawcą a załogą w 2010 r. w spółce powołane zostało Forum Pracowników, którego celem pozostaje budowanie przyjaznych relacji w miejscu pracy, popularyzacja przepisów prawa pracy i zagadnień związanych z prewencją wypadkową, a także skuteczny przepływ informacji. Dzięki inicjatywie dr Ireny Eris pracownicy firmy podlegają kompleksowej opiece medycznej, w tym profilaktyce zdrowotnej, mogą również korzystać ze wsparcia fizjoterapeutów. Właściciele spółki dbają o regularną organizację spotkań, podczas których omawiane są zagadnienia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy. Pracownikom są też oferowane dodatkowe szkolenia we wskazanym zakresie. Firma prowadzi liczne inwestycje w obszarze automatyzacji i digitalizacji produkcji, czego skutkiem jest znaczący wzrost bezpieczeństwa pracy.

NAGRODA
IMIENIA
Haliny
Krahelskiej

Uwagi moje, oparte na doświadczeniu inspektora pracy w ciągu 10 lat urzędowania, dotyczą raczej zagadnień meritum ochrony pracy, które mnie zawsze interesowały daleko bardziej niż rozwiązanie zagadnienia prawidłowej organizacji samej inspekcji pracy – jednego z organów administracji państwowej. To też w tym ostatnim zagadnieniu wcale się dobrze nie wyznaję, z wyjątkiem jednego – doniosłego – odcinka: mianowicie tzw. kobiecej inspekcji pracy.

Halina Krahelska, Wytyczne w sprawie organizacji Inspekcji Pracy w Polsce Niepodległej po II Wojnie Światowej

Nagroda Głównego Inspektora Pracy im. Romana Giedrojcia

Roman Giedrojc ukończył Wyższą Szkołę Inżynierską w Koszalinie i Akademię Rolniczą w Lublinie. W 1986 r. został inspektorem pracy. Przez wiele lat kierował słupek Oddziałem Okręgowego Inspektoratu Pracy w Koszalinie. W latach 2006-2008 zajmował stanowisko zastępcy Głównego Inspektora Pracy. Był posłem na Sejm RP III kadencji. Od 1998 r. do 2001 r. pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Rady Ochrony Pracy. W 2014 r. został wybrany radnym Sejmiku Województwa Pomorskiego. Był również wykładowcą z zakresu prawa pracy na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, w Społecznej Akademii Nauk w Łodzi oraz w Wyższej Hanzeatycznej Szkole Zarządzania w Słupsku. 4 lutego 2016 r. został powołany przez Marszałka Sejmu RP Marka Kuchcińskiego na stanowisko Głównego Inspektora Pracy.

Nagroda im. Romana Giedrojcia została ustanowiona w 2017 roku dla uczczenia pamięci zmarłego w tym samym roku Głównego Inspektora Pracy, który od początku swojej działalności zawodowej podkreślał znaczenie rzetelności wykonywania zadań powierzonych inspekcji pracy.

Nagrodę mogą otrzymać inspektorzy pracy, którzy odznaczają się szczególnymi osiągnięciami w realizacji obowiązków służbowych w zakresie poprawy warunków pracy, popularyzacji prawa pracy i ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa pracy, a także wykazują się skutecznością

i determinacją w egzekwowaniu przestrzegania przepisów prawa pracy. Jest ona przyznawana przez Głównego Inspektora Pracy z własnej inicjatywy lub na wniosek okręgowego inspektora pracy bądź ogólnokrajowej organizacji związkowej działającej w PIP.

dr Karol Łapiński

Nadinspektor pracy związany z Okręgowym Inspektoracie Pracy w Białymstoku. Doktor nauk prawnych i radca prawny. Problematyką ochrony pracy zajmuje się od 23 lat. Pełni funkcję koordynatora Sekcji Prawnej w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Białymstoku. Komórka efektywnie realizuje zadania kontrolne z obszaru prawnej ochrony pracy, zwłaszcza przestrzegania przepisów dotyczących stosunku pracy, czasu pracy i wynagrodzenia za pracę. Laureat przeprowadza specjalistyczne kontrole w zakresie egzekwowania przepisów prawa pracy, w tym w podmiotach działalności leczniczej. Promuje stosowanie przepisów prawa pracy, uczestniczy w audycjach radiowych i telewizyjnych. Jest autorytetem zarówno dla współpracowników, jak i pracowników oraz pracodawców z województwa podlaskiego. Utożsamia się z misją Państwowej Inspekcji Pracy, działając na rzecz poprawy praworządności w stosunkach pracy oraz zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w kontrolowanych podmiotach. Jego zaangażowanie w działalność kontrolną oraz inicjatywy prewencyjno-promocyjne są wysoko oceniane i nagradzane przez przełożonych na szczeblu okręgowym i centralnym. Od 19 listopada 2024 roku pełni obowiązki okręgowego inspektora pracy w Białymstoku.

Janusz Babiec

Starszy inspektor pracy – główny specjalista w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Krakowie. Realizuje kontrole wymagające dużej wiedzy merytorycznej oraz właściwego stosowania procedur karnych. Jest ekspertem w zakresie postępowania w sprawach o wykroczenia związane z wykonywaniem pracy i legalnością zatrudnienia oraz przestępstwami przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową. Przyczynia się do zwalczania patologii w obszarze ograniczenia handlu w niedziele i święta, szczególnie w dużych sieciach handlowych. Dzięki jego zaangażowaniu wyroki Sądu Najwyższego ukształtowały linię orzecznictwa w zakresie niedopuszczalności handlu w niedziele i święta w placówkach handlowych, w których zorganizowano np. czytelnie czy wypożyczalnie sprzętu sportowego. Laureat przyczynia się do kasacji i uchylania wyroków sądów okręgowych przez Sąd Najwyższy. Pełni funkcję oskarżyciela publicznego oraz oskarżyciela posiłkowego. Chętnie dzieli się z innymi inspektorami pracy swoją wiedzą i doświadczeniem. Nadzoruje szkolenia praktyczne uczestników aplikacji inspektorskiej, ocenia i recenzuje dokumentację inspektorów ubiegających się o tytuł specjalisty. Doskonale radzi sobie w sytuacjach konfliktowych, wspiera osoby potrzebujące skomplikowanej prawnej pomocy.

Zbigniew Sobczak

Starszy inspektor pracy – główny specjalista w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Poznaniu. Ekspert w zakresie bezpieczeństwa pracy przy maszynach i urządzeniach technicznych. Przeprowadza liczne kontrole w budownictwie, elektroenergetyce, kopalniach węgla brunatnego i soli kamiennej, w zakładach wydobywających kruszywa budowlane oraz w zakładach mechanicznych zajmujących się obróbką metali. Bada okoliczności i przyczyny wypadków przy pracy, dokonuje oceny stanu technicznego maszyn i urządzeń technicznych, w tym dostosowania do minimalnych wymagań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Ocenia dokumentację inspektorów pracy ubiegających się o tytuł głównego specjalisty w zakresie bezpieczeństwa pracy przy maszynach i urządzeniach technicznych. Jest cenionym wykładowcą i ekspertem, koordynatorem tematu centralnego „Górnictwo: przestrzeganie przepisów prawa pracy, w tym bhp – kopalnie odkrywkowe”. Uczestniczy w pracach Krajowej Sekcji Górnictwa Podziemnego. Wielokrotnie nagradzany za szczególne osiągnięcia w zakresie działań nadzorczokontrolnych związanych z realizacją procesów budowlanych oraz użytkowaniem maszyn na stanowiskach pracy, a także za wyjątkową skuteczność w egzekwowaniu należności ze stosunku pracy.

Konkurs „Najaktywniejszy Społeczny Inspektor Pracy”

Celem konkursu „Najaktywniejszy Społeczny Inspektor Pracy” jest promowanie działalności społecznych inspektorów pracy oraz podejmowanych przez nich inicjatyw, które wpływają na poprawę bezpieczeństwa pracy w zakładach i ochronę uprawnień pracowniczych. Społeczni inspektorzy pracy przyczyniają się do budowania kultury pracy opartej na bezpieczeństwie. Dzięki nim wielu pracodawców stosuje rozwiązania zapobiegające wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym.

Konkurs jest formą docenienia starania osób realizujących służbę społeczną. Mogą w nim uczestniczyć zakładowi, oddziałowi i grupowi społeczni inspektorzy pracy, zgłoszeni przez organizacje związkowe.

Wojewódzkie komisje konkursowe w okręgowych inspektoratach pracy oceniają działalność zgłoszonych kandydatów i wskazują maksymalnie po trzech laureatów, którzy uzyskują kwalifikację do etapu krajowego. Na szczelnie centralnym kapituła powołana przez Głównego Inspektora Pracy, składająca się z przedstawicieli Państwowej Inspekcji Pracy oraz reprezentatywnych central związkowych, weryfikuje oraz opiniuje dokumentację i wnioski nadesłane z województw.

Główny Inspektor Pracy na wniosek kapituły przyznaje wyróżnienia 16 społecznym inspektorom pracy, spośród których wyłanianych jest trzech uhonorowanych nagrodami głównymi. W tej edycji docenieni zostali:

Tomasz Abramski – zakładowy społeczny inspektor pracy, Toyota Motor Ma-

nufacturing Poland Sp. z o.o.; **Kazimierz Chojnacki** – zakładowy społeczny inspektor pracy, CIECH Soda Polska S.A.; **Janusz Dryńkowski** – wydziałowy społeczny inspektor pracy, Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.; **Krzysztof Gorynia** – zakładowy społeczny inspektor pracy, ARDAGH GLASS S.A. – Zakład w Gostyniu; **Robert Kołodziej** – zakładowy społeczny inspektor pracy, ArcelorMittal Poland S.A.; **Cezary Kołomański** – zakładowy społeczny inspektor pracy, MESKO S.A. w Skarżysku-Kamiennej; **Edward Kowalik** – zakładowy społeczny inspektor pracy, PKP PLK S.A., Zakład Linii Kolejowych w Kielcach; **Krzysztof Kozłowski** – wydziałowy społeczny inspektor pracy, MM Kwidzyn Sp. z o.o.; **Wioletta Machoś** – zakładowy społeczny inspektor pracy, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych

w Tarnowskich Górach; **Iwona Massalska** – zakładowy społeczny inspektor pracy, VIII Liceum Ogólnokształcące im. Zofii Nałkowskiej w Lublinie; **Izabela Odziemczyk-Dadas** – zakładowy społeczny inspektor pracy, Zespół Szkół nr 2 im. Tadeusza Kościuszki w Garwolinie; **Dariusz Petrykowski** – zakładowy społeczny inspektor pracy, ORLEN S.A. Oddział PGNiG w Zielonej Górze; **Piotr Sendor** – zakładowy społeczny inspektor pracy, Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. w Krakowie; **Agnieszka Spólny** – zakładowy społeczny inspektor pracy, ANIMEX FOODS Sp. z o.o. Oddział w Opolu; **Mirosław Śleziński** – zakładowy społeczny inspektor pracy, PKP PLK S.A. Zakład Linii Kolejowych w Sosnowcu; **Krzysztof Urzędowicz** – zakładowy społeczny inspektor pracy, Veolia Energia Łódź S.A.

Izabela Odziemczyk-Dadas

Laureatka jest społecznym inspektorem pracy od 2019 roku. Wyróżnia się zaangażowaniem w pracę i odpowiedzialnością. Nigdy nie pozostawia spraw bez rozwiązania. Bierze udział w różnych inicjatywach społecznych, łącząc swoje doświadczenia z wielu dziedzin. W zakładzie pracy współpracuje z pracownikiem odpowiedzialnym za bhp i z dyrektorem placówki, co przyczynia się do poprawy warunków pracy. Pod nadzorem laureatki odbywały się remonty i kontrola użytych materiałów. Zawsze zwracała uwagę na to, aby pomieszczenia były bezpieczne dla młodzieży i pracowników. Na jej prośbę zapewniono pracownikom butelkowaną wodę mineralną, a pracownicy administracji i obsługi zyskali nowe pomieszczenia, sprzyjające higienie i ergonomii pracy. W pokoju nauczycielskim i sekretariacie oraz w pracowniach informatycznych zainstalowano klimatyzację. Inne pomieszczenia, w których była za wysoka temperatura, wyposażono w wentylatory. Jako społeczny inspektor pracy laureatka systematycznie dokonuje przeglądów w pracowniach przedmiotowych, wskazując sprzęty, które są zniszczone lub nie nadają się do użytku, np. tablice naścienne czy projektory. Wykonuje obowiązki zawodowe i społeczne z pasją oraz szacunkiem dla swojego środowiska.

Edward Kowalik

Jest społecznym inspektorem pracy z ogromnym doświadczeniem. Od 2014 roku z dużym zaangażowaniem i skutecznością pracuje na rzecz poprawy warunków pracy na różnych stanowiskach robotniczych, biurowych i typowo kolejarskich. Nadzorował zakłady znajdujące się w województwach: świętokrzyskim, podkarpackim i śląskim. Współpracował z oddziałowymi społecznymi inspektorami pracy działającymi bezpośrednio w terenie. Regularnie i aktywnie uczestniczył w szkoleniach organizowanych dla społecznych inspektorów pracy. Wiedzę zdobytą podczas szkoleń wykorzystywał w codziennej pracy oraz przekazywał ją społecznym inspektorom i pracownikom. Monitorował proces realizacji zaleceń. W 2023 roku w książce zaleceń i uwag zamieścił 11 zaleceń, które zostały zrealizowane w całości. Jego działania przyczyniły się m.in. do poprawy warunków pracy na tych stanowiskach, na których pracownicy wykonują zadania całodobowo. Jako społeczny inspektor pracy uczestniczył również w pracach zespołu powypadkowego, badając przyczyny i okoliczności zdarzeń. Jego wytrwała służba sprawia, że środowisko pracy staje się przyjazne, a pracownicy wiedzą, w jaki sposób przeciwdziałać różnym zagrożeniom i chorobom zawodowym.

Mirosław Śleziński

Tworzenie bezpiecznego i ergonomicznego środowiska pracy to podstawa działań laureata, który od lat aktywnie uczestniczy w społecznych przeglądach pracy. Wielokrotnie przeprowadzał kontrole stanu technicznego i wyposażenia obiektów oraz stanowisk pracy. Opiniował plany, zgłaszał i pilotował liczne pomysły, dotyczące poprawy warunków pracy. Jako członek zespołu powypadkowego brał udział w ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy. Sporządzał sprawozdania dla organizacji związkowych. Zwracał uwagę między innymi na właściwe wykonanie dachów, wymianę wykładzin, montaż czujników przeciwpożarowych, odpowiednią wentylację, naprawę schodów czy bieżące remonty. Na podstawie kontroli stanowisk pracy oraz obiektów i pomieszczeń technicznych wydał 20 zaleceń oraz 2 uwagi; osobiście sprawdził też ich wykonanie. Dzięki jego współpracy z pracodawcą w zakładzie znacząco zmniejszyły się zagrożenia na stanowiskach pracy. Jako wiceprzewodniczący Komisji BHP w Zakładzie Linii Kolejowych w Sosnowcu konsekwentnie inicjował projekty zmierzające do wyeliminowania ryzyka wystąpienia wypadków przy pracy. Aktywnie działa w Stowarzyszeniu Społecznych Inspektorów Pracy Oddział Śląski.

Zamek Królewski w Warszawie, 27 listopada 2024 r.

Fot. Jarosław Malarowski

Nagrody im. Haliny Krahelskiej wręczyli Główny Inspektor Pracy Marcin Stanecki oraz wicemarszałkini Senatu Magdalena Biejat.

Zwycięzcy konkursu na najaktywniejszego społecznego inspektora pracy zostali nagrodzeni przez Głównego Inspektora Pracy Marcina Staneckiego oraz przewodniczącego Związku Zawodowego „Budowlani” i członka Rady Ochrony Pracy Zbigniewa Janowskiego.

Laureaci konkursu „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej” otrzymali nagrody z rąk Głównego Inspektora Pracy Marcina Staneckiego, przewodniczącego Rady Ochrony Pracy Krzysztofa Gadowskiego, wiceprzewodniczącej Rady dr Barbary Godlewskiej-Bujok oraz prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Zbigniewa Derdziuka.

Nie tylko karne konsekwencje Grzech zaniechania

W aktualnie obowiązującym Kodeksie karnym (art. 221 k.k.) ustawodawca stypizował przestępstwo wcześniej nieznaną kodyfikacji karnej – przestępstwo niezawiadomienia o wypadku przy pracy lub chorobie zawodowej lub niesporządzenia wymaganej dokumentacji.

Grywnie do 180 stawek dziennych albo karze ograniczenia wolności podlega ten, kto wbrew obowiązkowi nie zawiadamia w terminie właściwego organu o wypadku przy pracy lub chorobie zawodowej albo nie sporządza lub nie przedstawia wymaganej dokumentacji. Choć intuicyjnie regulacja ta może kojarzyć się z obowiązkami pracodawcy względem pracownika, to jednak ustawodawca chroni nią nie tylko prawa pracowników do świadczeń z zakresu ubezpieczenia społecznego wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, lecz także innych osób wykonujących pracę zarobkową. Z treści wskazanego przepisu nie wynika bowiem, że krąg osób pokrzywdzonych jest ograniczony do pracowników. Regulacja ta nie obejmuje natomiast sytuacji, w których ubezpieczeniem wypadkowym jest objęta osoba w związku z aktywnością życiową niebędącą zarobkowaniem, gdyż przepisy art. 218-221 k.k. chronią prawa osób wykonujących pracę zarobkową. W doktrynie słusznie zwraca się uwagę na to, że dobrem prawnym chronionym w art. 221 k.k. jest także prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy¹.

Wypadek przy pracy i choroba zawodowa

Pojęcia wypadku przy pracy i choroby zawodowej zostały zdefiniowane w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych². Jak wskazuje art. 3 ust. 1 u.s.w.ch. za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych;

2) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;

3) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Z kolei chorobą zawodową jest ta, o której mowa w art. 235¹ k.p., a więc wymieniona w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy.

Granice kryminalizacji

Strona przedmiotowa przestępstwa niezawiadomienia o wypadku przy pracy lub chorobie zawodowej lub niesporządzenia wymaganej dokumentacji została ujęta w taki sposób, że aby ustalić, czy doszło do jego popełnienia, należy sięgnąć do przepisów prawa ubezpieczeń społecznych, prawa pracy lub jeszcze innej dziedziny prawa, której przepisy nakładają na określoną kategorię zatrudniających obowiązek zawiadomienia o takich zdarzeniach lub sporządzenia odpowiedniej dokumentacji. Skutkiem tego każda zmiana legislacyjna prowadząca do nałożenia w tych przepisach nowych obowiązków we wskazanym zakresie poszerza zarazem granice kryminalizacji bez konieczności zmiany treści art. 221 k.k. Pod pojęciem niezawiadomienia należy rozumieć także inne odpowiadające mu sformułowania, używane w ustawach lub rozporządzeniach, a formułujące obowiązek przekazania odpowiedniej informacji określonymu organowi.

Z przepisów Kodeksu pracy wynika, że obowiązkiem pracodawcy jest niezwłoczne zawiadomienie okręgowego inspektora pracy właściwego ze względu na miejsce zdarzenia oraz prokuratora o: 1) śmiertelnym wypadku przy pracy, 2) ciężkim wypadku przy pracy, 3) zbiorowym wypadku przy pracy, 4) każdym innym wypadku, który ma związek z pracą i wywołał wymieniony skutek (śmiertelny, ciężki, zbiorowy), jeżeli może zostać uznany za wypadek przy pracy (art. 234 § 2 k.p.). Sposób dokumentowania wypadków przy pracy określają przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy³. W razie podejrzenia u pracownika choroby zawo-

wej pracodawca jest obowiązany niezwłocznie zgłosić ten fakt: właściwemu organowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej, właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy⁴. Jeżeli w konkretnym przypadku istnieje obowiązek zawiadomienia więcej niż jednego organu o wypadku przy pracy lub chorobie zawodowej, ustawowe znamiona czynu zabronionego z art. 221 k.k. zostają zrealizowane zarówno wówczas, gdy zobowiązany do zawiadomienia nie zawiadomi żadnego z tych organów, jak i wtedy, gdy zawiadomi tylko jeden z nich. Do popełnienia przestępstwa dojść może również w razie ewidentnie spóźnionego zawiadomienia, zwłaszcza gdy zgłoszenie zostało dokonane, gdy zatrudniający miał świadomość, że np. inspekcja pracy została o zdarzeniu zawiadomiona przez pracownika.

Kto zawiadamia?

Warto jednak podkreślić, że odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 221 k.k. mogą podlegać nie tylko pracodawcy⁵ lub osoby zobowiązane do działania w ich imieniu, lecz także inne osoby, na których został nałożony obowiązek zawiadomienia o wypadku przy pracy lub chorobie zawodowej lub sporządzenia odpowiedniej dokumentacji. A tego rodzaju obowiązki wynikają m.in. z art. 5 ust. 3 u.s.w.ch., którym przesądzono, że do spraw związanych ze zgłaszaniem i stwierdzaniem chorób zawodowych do ubezpieczonych wymienionych w przepisach tej ustawy (a więc między innymi wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług) stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu pracy. Co więcej, sprawcą występku z art. 221 k.k. może być także lekarz, który na podstawie art. 235 § 2 k.p. ma obowiązek zgłoszenia właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu i właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy każdego przypadku podejrzenia choroby zawodowej.

Sprawcą przestępstwa z art. 221 k.k. może być jedynie osoba zobowiązana do działania polegającego na zawiadomieniu o wypadku przy pracy lub chorobie zawodowej lub zobowiązana do sporządzenia związanej z tymi zdarzeniami dokumentacji. Kluczowe znaczenie ma zatem ustalenie, kto do tych czynności jest zobowiązany. Jeżeli obowiązek spoczywa na zatrudniającym, a jest nim jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna, która obowiązki z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych sędowała na inną osobę, konieczne jest ustalenie, na kim konkretnie dany obowiązek spoczywał. Do przypisania tego występku potrzebne jest nadto wykazanie, że sprawca umyślnie zaniechał wykonania ciążącego na nim obowiązku. Gdyby okazało się, że jego zaniechanie wynikało z nieostrożności lub lekkomyślności (a więc było nieumyślne) i dotyczyło pracownika, w grę wchodzić może odpowiedzialność za wykroczenie z art. 283 § 2 pkt 6 k.p.

Jakkolwiek omawiane tu przestępstwo wydaje się zagrożone relatywnie niewysokimi karami (karą ograniczenia wolności lub grzywny), to jednak warto zauważyć, że z jego przypisaniem wiązać się mogą także skutki pozakarne, skutkujące np. wygaśnięciem stosunku pracy, niemożnością pełnienia określonego stanowiska lub możliwością wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Jakkolwiek omawiane tu przestępstwo wydaje się zagrożone relatywnie niewysokimi karami (karą ograniczenia wolności lub grzywny), to jednak warto zauważyć, że z jego przypisaniem wiązać się mogą także skutki pozakarne, skutkujące np. wygaśnięciem stosunku pracy, niemożnością pełnienia określonego stanowiska lub możliwością wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

dr Sebastian Kowalski

sędzia, adiunkt w Uniwersytecie Szczecińskim WPiA,
wykładowca w OSPIP we Wrocławiu

Przypisy:

1. K. Banasik, Przesądzenie niezawiadomienia o chorobie zawodowej (art. 221 k.k.), „Państwo i Prawo” 7/2021, s. 75.
2. Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2189 ze zm.; dalej u.s.w.ch.).
3. Dz.U. Nr 105, poz. 870.
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie sposobu dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1542).
5. Jeżeli są osobami fizycznymi, gdyż tylko osoby fizyczne mogą ponosić odpowiedzialność karną na podstawie przepisów Kodeksu karnego.

Praca nocna nie dla wszystkich

Czas pracy pracownika z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w zmianowym systemie czasu pracy

Osoba z orzeczeniem o niepełnosprawności podlega tym samym zasadom w zakresie podejmowania pracy, jak każda inna osoba ubiegająca się o pracę. W zatrudnieniu objęta jest ona jednak dodatkowymi uprawnieniami wynikającymi z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 i 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych¹ (dalej: ustawa) czas pracy osoby niepełnosprawnej nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo. Jeśli pracownik ma niepełnosprawność znacz-

nego lub umiarkowanego stopnia, jego czas pracy nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo. Normy czasu pracy obowiązujące pracowników niepełnosprawnych należy uznać za sztywne².

Stosowanie norm czasu pracy, o których mowa w art. 15, nie powoduje obniżenia wysokości wynagrodzenia wypłacanego w stałej miesięcznej wysokości (art. 18 ust. 1 ustawy). Potwierdził to Sąd Najwyższy w uchwale z 18 kwietnia 2000 roku: „Stosowanie skróconej normy czasu pracy wobec pracownika niepełnosprawnego podejmującego zatrudnienie nie może spowodować obniżenia wynagrodzenia ustalanego według godzinowej stawki osobistego zaszeregowania”³.

Osoba z niepełnosprawnością nie może być zatrudniona w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych. Odnosił się do tego Sąd Najwyższy w wyroku z 2 października 2008 roku: „Do pracownika niepełnosprawnego zarządzającego zakładem pracy nie może mieć zastosowania art. 151(4) § 1 Kodeksu pracy, gdyż prowadziłoby to do wyłączenia jego prawa do wynagrodzenia oraz dodatku z tytułu wykonanej pracy w godzinach nadliczbowych, mimo naruszenia szczególnych i ściśle, bezwzględnie obowiązujących norm prawnych wynikających z art. 15 ust. 2 i 3 ustawy z 1997 r. o rehabilitacji zawodowej (przekroczenia normy czasu pracy 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo, a przede wszystkim zakazu zatrudnienia w godzinach nadliczbowych)”⁴.

Niektórzy mogą

Pamiętać należy, iż art. 15 ustawy nie stosuje się do osób zatrudnionych przy pilnowaniu oraz gdy na wniosek osoby zatrudnionej lekarz przeprowadzający badania profilaktyczne pracowników lub w razie jego braku lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą wyrazi na to zgodę (art. 16 ustawy). W przepisach nie zostało uregulowane, jak ma wyglądać takie zaświadczenie lekarskie, powinno być w nim jednak wprost wskazane, w jakich warunkach może pracować osoba z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Musi z niego dokładnie wynikać, w jakim zakresie lekarz wyraził zgodę na niestosowanie przepisów dotyczących rehabilitacji⁵. Na podstawie zgody lekarza medycyny pracy pracodawca może stosować ogólne normy prawne z Kodeksu pracy i zatrudnić kandydata w systemie zmianowym z możliwością powierzenia pracy w godzinach nocnych i nadliczbowych.

Oznacza to, że jeżeli pracownik z umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności przedstawił pracodawcy stosowne zaświadczenie lekarskie, zezwalające na odstępstwo od norm czasu pracy wskazanych w art. 15 ustawy, lub zatrudniony jest przy pilnowaniu, to może on wykonywać pracę na takich samych zasadach jak pozostali pracownicy zatrudnieni na podstawie Kodeksu pracy, w tym w systemie czasu pracy w ruchu ciągłym z art. 138 k.p. Pracodawca będzie mógł zatrudnić pracownika w zmianowym systemie czasu pracy w ruchu ciągłym. System ten może być wprowadzony na podstawie art. 138 k.p. Zgodnie z § 1 przy pracach, które ze względu na technologię produkcji nie mogą być wstrzymane (praca w ruchu ciągłym), może być stosowany system czasu pracy, w którym jest dopuszczalne przedłużenie czasu pracy do 43 godzin przeciętnie na tydzień w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 4 tygodni, a jednego dnia w niektórych tygodniach w tym okresie dobowy wymiar czasu pracy może być przedłużony do 12 godzin. Za każdą godzinę pracy powyżej 8 godzin na dobę w dniu wykonywania pracy w przedłużonym wymiarze czasu pracy pracownikowi przysługuje dodatek do wynagrodzenia, o którym mowa w art. 151¹ § 1 pkt 1. Przepis § 1 stosuje się także w przypadku, gdy praca nie może być wstrzymana

ze względu na konieczność ciągłego zaspokajania potrzeb ludności (§ 2). W przypadkach określonych w § 1 i 2 obowiązujący pracownika wymiar czasu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym oblicza się, mnożąc 8 godzin przez liczbę dni kalendarzowych przypadających w okresie rozliczeniowym, z wyłączeniem niedziel, świąt oraz dni wolnych od pracy wynikających z rozkładu czasu pracy w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy, a następnie dodając do otrzymanej liczby liczbę godzin odpowiadającą przedłużonemu u danego pracodawcy

tygodniowemu wymiarowi czasu pracy (§ 3). Liczba godzin odpowiadająca przedłużonemu u danego pracodawcy tygodniowemu wymiarowi czasu pracy nie może przekraczać 4 godzin na każdy tydzień okresu rozliczeniowego, w którym następuje przedłużenie czasu pracy (§ 4).

Sofia Chyżh
młodszy specjalista
OIP Poznań

Przypisy:

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 44).
2. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych, <https://www.pip.gov.pl/dla-pracodawcow/porady-prawne/zatrudnianie-osob-niepelnosprawnych> (dostęp: 5.03.2024).
3. Uchwała Sądu Najwyższego z 18 kwietnia 2000 r., III ZP 6/00, OSNP 2000, nr 20, poz. 740.
4. Wyrok Sądu Najwyższego z 2 października 2008 r., I PK 64/08, OSNP 2010, nr 7-8, poz. 86.
5. Czas pracy osoby niepełnosprawnej – czy możliwe są nadgodziny?, <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/czas-pracy-osoby-niepelnosprawnej-czy-mozliwe-sa-nadgodziny> (dostęp: 5.03.2024).

Przepisy a praktyka

Rozporządzenie w sprawie obsługi żurawi

Kontrole inspektorów pracy na budowach, na których eksploatowane były żurawie wieżowe i szybkomontujące, pozwoliły na weryfikację zapisów rozporządzenia dotyczącego bhp przy ich obsłudze.

Rozporządzenie z dnia 22 października 2018 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze żurawi wieżowych i szybkomontujących obowiązuje już blisko 6 lat (weszło w życie 16 lutego 2019 roku). Doświadczenia zebrane przez inspektorów pracy stosujących jego zapisy wykazały celowość zmian legislacyjnych dotyczących tych przepisów. Bazując na własnym doświadczeniu, wskażę kilka

takich zmian, traktując to jako przyczynek do dalszej dyskusji.

Dodatkowe informacje

Instrukcje bezpieczeństwa prac transportowych często nie uwzględniają warunków panujących na konkretnej budowie. Dotyczy to na przykład charakterystyki przemieszczanych materiałów lub przedmiotów bądź ich usytuowania. Skutkiem tego jest między innymi brak odpowiedniej wiedzy uczestników procesu transportowego w zakresie doboru odpowiedniego osprzętu żurawia (np. zawiesi), co generuje zagrożenia między innymi w zakresie dostosowania nośności zawiesi czy nośności żurawia do przemieszczanych elementów, urządzeń na budowie. Wskazane byłoby zatem uzupełnienie zapisu dotyczącego instrukcji bezpieczeństwa prac transportowych

o wskazanie elementów, które musi ona zawierać, oraz wymogu uwzględnienia w niej uwarunkowań występujących na danej budowie.

Z kolei instrukcje ewakuacji z kabiny żurawia, by faktycznie mogły spełniać swoją funkcję, powinny odnosić się do konkretnego modelu żurawia, określać rodzaj urządzeń ewakuacyjnych i przebieg czynności ewakuacyjnych. Właściwe byłoby określenie w rozporządzeniu elementów instrukcji ewakuacji z kabiny żurawia. Nie wydaje się uzasadnione zwolnienie z obowiązku zapoznania hakowych i sygnalistów z instrukcją ewakuacji z kabiny żurawia. Zapoznanie z instrukcją jedynie operatora żurawia, którego stan dyspozycyjności zdrowotnej może nie pozwalać na aktywność przy ewakuacji z kabiny, nie poprawia znacząco bezpieczeństwa operacji ewakuacyjnej. Rozważyć zatem nale-

ży konieczność zapoznania z instrukcją również innych uczestników procesu transportowego, a także osób kierujących.

System komunikacji

Uczestnicy procesu transportowego na terenie budowy muszą się ze sobą sprawnie komunikować, ma to bowiem kapitalne znaczenie dla bezpieczeństwa wszystkich osób wykonujących prace na terenie budowy. Awaria urządzeń radiotelefonicznych jest możliwa w każdym momencie procesu transportowego. Jedynym sposobem komunikacji pomiędzy operatorem, sygnalistą i hakowym pozostaje więc system ręcznych znaków i sygnałów. Stąd powinny być one opracowane w formie dokumentu lub stanowić element instrukcji bezpieczeństwa prac transportowych. Uczestnicy prac z użyciem żurawi powinni być zapoznani z systemem ręcznych znaków i sygnałów i powinno to być potwierdzone na piśmie.

Praktyczne rozwiązania

W rozporządzeniu w sprawie bhp przy obsłudze żurawi wieżowych i szybkomontujących nie określono podmiotu zobowiązanego do umieszczenia napisu ostrzegawczego przy wejściu na żuraw o treści „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”. Stanowi to utrudnienie przy ustalaniu adresata decyzji w przypadku braku napisu ostrzegawczego. Często na terenie budowy funkcjonują równocześnie podmioty zapewniające obsługę żurawi, powierzające pracę hakowym i sygnalistom, a także osoby zapewniające żurawie (bez obsługi).

Przepisy rozporządzenia zobowiązują do wyposażenia kabiny żurawia w urządzenia komunikacyjne, urządzenia pomiaru temperatury oraz do odczytu prędkości wiatru. Inspektor pracy, nie wchodząc do kabiny operatora żurawia, ma ograniczone możliwości sprawdzenia wyposażenia kabiny. Ocena stanu faktycznego przeprowadzana jest na podstawie informacji

oraz dokumentacji fotograficznej wnętrza kabiny, wykonanej zazwyczaj przez operatora żurawia. Pewnym rozwiązaniem problemu mogłoby być użycie dronów w trakcie niektórych kontroli. Wymagałoby to jednak skorzystania z usług podmiotu zewnętrznego.

Należy zwrócić uwagę, że operator żurawia przebywa w kabinie sam, a przecież może nastąpić nagłe ograniczenie zdolności psychoruchowych lub pogorszenie jego stanu zdrowia, uniemożliwiające wezwanie pomocy. Rozważyć więc należy wprowadzenie obowiązku monitorowania stanu zdrowia operatora, na przykład poprzez wyposażenie kabin żurawi w sygnalizator bezruchu lub zgłaszanie się operatora w określony sposób.

Elektroniczne systemy

Mimo że rozporządzenie określa maksymalny czas pracy operatora żurawia, inspektorzy pracy podczas czynności kontrolnych nadal stwierdzają wykonywanie przez nich pracy powyżej 8 godzin na dobę. Sprawdzenie czasu pracy operatora żurawia wymaga od inspektora pracy sprawdzenia czasu pracy operatora na budowie, co wiąże się z przeprowadzeniem dwóch kontroli w ciągu dniówki roboczej w odstępie 8 godzin pracy operatora. Ponadto godziny rozpoczynania i kończenia pracy przez operatora w trakcie doby roboczej są często określane niezgodnie ze stanem faktycznym. Zapisy w książkach dyżurów dla operatorów żurawi mogą być fałszowane, a próby ustalenia przez inspektorów pracy faktycznego czasu pracy na podstawie przesłuchań innych pracowników, a także samego operatora, nie zawsze dają pożądane efekty. Rozwiązaniem problemu związanego z badaniem czasu pracy operatora mogłoby być wprowadzenie elektronicznego systemu rejestracji czasu pracy powiązanego z blokadą wejścia na żurawia czy też warunkującego uruchomienie żurawia.

Kontrole czasu pracy operatorów żurawi pokazują, iż inspektorzy pracy w przy-

padku stwierdzenia na budowie pracy operatora żurawia ponad 8 godzin na dobę nie mają narzędzi do natychmiastowego reagowania na stwierdzenie naruszenia przepisu o czasie pracy operatora. Dotyczy to przypadków stwierdzenia przez inspektora pracy w trakcie czynności kontrolnych na budowie przekroczenia czasu pracy operatora. „Miękki” środek prawny w postaci wystąpienia nie przynosi efektów i nie rozwiązuje problemu, zwłaszcza niezwłocznie. Wskazane byłoby zatem umieszczenie zapisu o czasie pracy operatorów żurawi w sposób pozwalający na wydanie środka prawnego w postaci nakazu wstrzymania pracy lub skierowania operatora żurawia do innych prac. Podkreślić należy, że stan psychofizyczny operatora pracującego ponad dopuszczalną normę czasu pracy może być przyczyną błędów skutkujących poważnymi wypadkami.

Prowadzone kontrole pokazują, że pracodawcy w większości przypadków zapewniają książkę dyżurów żurawia, jednak zapisy w niej często odbiegają od stanu faktycznego stwierdzonego przez inspektorów pracy. Zapisy w książkach dyżurów są fałszowane, a próby ustalenia rzeczywistego czasu pracy na podstawie przesłuchań operatora oraz innych pracowników nie przynoszą pożądanych efektów. Wskazane byłoby wprowadzenie zintegrowanego systemu w postaci np. elektronicznej książki dyżurów żurawia, kompatybilnej ze wskazanym wcześniej elektronicznym systemem rejestracji czasu pracy operatora żurawia.

Oświetlenie ostrzegawcze

Na uwagę zasługuje również kwestia doprecyzowania wymogu wyposażenia żurawia w ostrzegawcze światła obrysowe określające położenie skrajnych elementów żurawia. Problem dotyczy w szczególności żurawi nieposiadających sygnału świetlnego ostrzegawczego ciągłego na obu końcach wysięgnika oraz na wieży żurawia, ponad kabiną operatora,

a rozstawionych w pobliżu np. lądowisk helikopterów pogotowia ratunkowego czy miejsc używania dronów przez różne służby. Trzeba mieć na uwadze, że należyte oświetlenie ostrzegawcze może zapobiec nawet katastrofie w ruchu powietrznym. Zapis § 21 rozporządzenia stanowi jedynie dość ogólnie o wymogu zastosowania świateł obrysowych przy wystąpieniu na terenie pracy żurawia ograniczonej widoczności, co podlega subiektywnej ocenie. Ponadto zdarza się, że żurawie są częściowo zmontowane lub ustawione, lecz nieeksploatowa-

sażenia żurawia w światła ostrzegawcze widoczne w ciągu dnia.

Ocena podłoża

Pominięty, a jakże istotnym elementem, który należałoby wprowadzić do rozporządzenia w sprawie bhp przy obsłudze żurawi wieżowych i szybkomontujących, jest zapis dotyczący przygotowania i eksploatacji torowisk pod żurawie, a co za tym idzie podłoża pod torowisko, zdolnego wytrzymać nacisk nawet kilkudziesięciu ton. W rozporządzeniu należałoby wskazać, kto odpow-

prowadzić do uszkodzenia lub nawet katastrofy budowlanej. Ponadto należałoby określić w rozporządzeniu terminy kontroli stanu technicznego torowiska, uwzględniając zmianę warunków atmosferycznych mających wpływ na stan podłoża, a także sposób dokumentowania wyników tych kontroli.

Czas na bhp

Ważnym, a nieuwzględnionym w rozporządzeniu zagadnieniem jest bezpieczeństwo i higiena pracy przy obsłudze sterowanych przez operatorów z poziomu wykonywania pracy, tj. z poziomu gruntu. W rozporządzeniu pominięto także zagadnienia związane między innymi z warunkami pracy, wyposażeniem w odzież o barwach ostrzegawczych czy też z czasem pracy operatorów obsługujących żurawie z poziomu gruntu (żurawie bez kabiny). Należałoby się zastanowić, czy w takich przypadkach nie byłoby zasadne pełnienie funkcji sygnalisty przez operatora żurawia.

Przedstawione uwagi do rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze żurawi wieżowych i szybkomontujących świadczą o tym, iż konieczna jest jego nowelizacja. Artykuł

jest przyczynkiem do dyskusji o zmianie niektórych zapisów rozporządzenia. Wprowadzenie zmian służyłoby podniesieniu bezpieczeństwa przy eksploatacji żurawi, pozwoliłoby też na skuteczniejsze prowadzenie czynności kontrolnych.

Agata Jaroszczuk
starszy inspektor pracy
OIP Poznań, Oddział Leszno

ne, ponieważ np. oczekują na demontaż. Podczas kontroli musiałam podejmować interwencję w związku z brakiem oświetlenia ostrzegawczego żurawia ustawionego w pobliżu lądowiska śmigłowców pogotowia ratunkowego w sąsiedztwie szpitala. Napotkałam wówczas problem ze wskazaniem jednoznacznej podstawy prawnej, zwłaszcza że bliskość lądowiska wskazywałaby nawet na potrzebę wypo-

wiada za przygotowanie podłoża oraz samą budowę torowiska. Ponadto właściwe byłoby określenie osoby odpowiedzialnej za konserwację w trakcie eksploatacji oraz codzienną obsługę torowiska, po którym porusza się żuraw – szczególnie w zakresie sprawdzenia, czy na torze jezdnym nie znajdują się przedmioty (kruszywo, części materiałów budowlanych), które po najechaniu mogłyby do-

Z myślą o przyszłości

21 listopada 2024 roku odbyła się konferencja zorganizowana przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Białymstoku pod hasłem „Budowanie kultury bezpieczeństwa elementem przyszłości rynku pracy”, która przyciągnęła ponad 200 uczestników.

Na konferencji obecni byli przedstawiciele władz państwowych, pracodawców i związków zawodowych, a także nauczyciele, dyrektorzy szkół, młodzież i społeczni inspektorzy pracy. Wydarzenie rozpoczęło się od odczytania przez zastępcę szefa Państwowej Inspekcji Pracy **Jarosława Leśniewskiego** listu Głównego Inspektora Pracy **Marcina Staneckiego**, w którym podkreślił on zaangażowanie urzędu w promowanie i edukację w zakresie bezpieczeństwa pracy, akcentując znaczenie współpracy w tym obszarze dla wzmocnienia kultury bezpieczeństwa w Polsce.

Wojewoda podlaski **Jacek Brzozowski** zwrócił w swoim wystąpieniu uwagę na historyczną rolę PIP oraz jej znaczenie w ochronie pracowników. Dr **Karol Łapiński**, pełniący obowiązki okręgowego inspektora pracy w Białymstoku, zaznaczył, że konferencja jest ważną platformą do wymiany najlepszych praktyk i wspierania rozwoju kultury bezpieczeństwa pracy.

Ważnym punktem konferencji było podsumowanie działań prewencyjno-promocyjnych prowadzonych przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Białymstoku. Wręczono także nagrody w konkursach PIP realizowanych na terenie województwa podlaskiego w 2024 roku. Następnie rozpoczęła się część z wystąpieniami prelegentów. Jako pierwszy głos zabrał **Hubert Ostapowicz**, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku, który omówił rozwój kariery młodych pracowników i analizę zapotrzebowania na rynku pracy. Zwrócił uwagę na dynamiczne zmiany, jakie zachodzą w strukturze zatrudnienia i umiejętnościach wymaganych przez nowoczesne przedsiębiorstwa. Podkreślił znaczenie dosto-

sowywania programów edukacyjnych do realnych potrzeb pracodawców, aby młodzi ludzie mogli efektywnie wchodzić na rynek pracy z odpowiednimi kwalifikacjami.

Następnie nadinspektor pracy – główny specjalista **Roman Charkiewicz** wygłosił wykład „Przepisy i zasady prawa pracy jako podstawy procesu budowania kultury bezpieczeństwa”. Szczegółowo przedstawił w nim aktualne przepisy prawne regulujące zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, akcentując ich rolę w zapewnianiu bezpiecznych warunków pracy. Pochylił się nad znaczeniem pomieszczeń sanitarno-higienicznych w miejscu pracy, podkreślając ich wpływ na codzienny komfort i zdrowie pracowników.

Andrzej Najmiec z Pracowni Psychologii i Socjologii Pracy CIOP-PIB skupił się na ocenianiu i kształtowaniu kultury bezpieczeństwa w zmieniającym się świecie pracy. Przedstawił innowacyjne metody oceny kultury bezpieczeństwa w organizacjach, wykorzystujące zarówno narzędzia analityczne, jak i jakościowe. Podkreślił znaczenie kultury organizacyjnej w budowaniu bezpiecznego środowiska pracy, wskazał na różnorodność podejść w zależności od specyfiki sektora i przedsiębiorstwa.

Blok wykładowy zakończył starszy inspektor pracy – specjalista **Maciej Starzyk**, który w swoim wystąpieniu „Zagrożenia psychospołeczne w miejscu pracy – identyfikacja i przeciwdziałanie” przedstawił kluczowe psychospołeczne zagrożenia, takie jak stres, mobbing czy wypalenie zawodowe.

Konferencja była doskonałą okazją do głębszego zrozumienia zagadnień związanych z bezpieczeństwem pracy i poznania dobrych praktyk w różnych branżach.

Kierunek zmian

„Państwowa Inspekcja Pracy wobec dynamicznych zmian na współczesnym rynku pracy” to tytuł konferencji zorganizowanej wspólnie przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Gdańsku oraz Katedrę Prawa Pracy Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego, która odbyła się 14 listopada 2024 r.

Inspekcja pracy od lat konsekwentnie i rzetelnie wypełnia misję ochrony pracy. Misję, którą przedwojenna inspektorka pracy Halina Krahelska określiła jako ochronę zdrowia zatrudnionych, ochronę ich życia oraz ochronę praw pracowniczych. Te słowa to chyba najlepsze podsumowanie konferencji, która odbyła się w gościnnych murach Auli Uniwersytetu Gdańskiego.

Konferencję otworzył **Mariusz Pokrzywinski**, p.o. okręgowy inspektor pracy w Gdańsku, który podziękował za dotychczasową współpracę partnerom społecznym, władzom województwa pomorskiego, a także przedstawicielom instytucji, z którymi inspektorat na co dzień współdziała na rzecz poprawy warunków pracy w regionie.

Następnie gości przywitali gospodarze: rektor Uniwersytetu Gdańskiego profesor dr hab. **Piotr Stepnowski** oraz dziekan Wydziału Prawa i Administracji UG dr hab. **Wojciech Zalewski**, prof. UG. Senator **Kazimierz Kleina**, członek Rady Ochrony Pracy, w swoim wystąpieniu mówił o zmianach, jakie zaszły na przestrzeni lat w Państwowej Inspekcji Pracy.

Potrzebę współpracy inspekcji pracy z resortem pracy na rzecz ograniczenia negatywnych skutków występujących w środowisku pracy, wynikających z nowych możliwości i postępu technologicznego, podkreślił dr **Jakub Szmit**, dyrektor Departamentu Prawa Pracy w MRPIPS, adiunkt w Katedrze Prawa Pracy na Wydziale Prawa i Administracji UG. Z kolei Główny Inspektor Pracy **Marcin Stanecki** przedstawił rys historyczny inspekcji pracy, jej misję oraz rolę, jaką pełni już od ponad wieku. Wska-

zał również stawiane współcześnie przed urzędem cele i zadania. Wykłady wygłosili także: wiceprzewodnicząca Rady Ochrony Pracy z Katedry Prawnych Problemów Administracji i Zarządzania na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego dr **Barbara Godlewska-Bujok**, która mówiła o zmianach w sferze pracy, nowych zjawiskach i wyzwaniach legislacyjnych; dr **Marta Zbucka-Gargas**, członek ROP z Katedry Prawa Pracy na WPiA UG, omówiła realizację obowiązku publicznoprawnego przez Państwową Inspekcję Pracy w świetle zmieniających się warunków prac; dr hab. **Łukasz Pisarczyk** z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego oraz członek Zespołu ds. Prawa Pracy w Radzie Dialogu Społecznego **Piotr Korzuch**, którzy mówili o rozwoju relacji zbiorowych w Polsce w kontekście wyzwań dla urzędu; dr **Krzysztof Redlarski**, zastępca kierownika Katedry Informatyki w Zarządzaniu na Wydziale Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej, który przybliżył uczestnikom wpływ sztucznej inteligencji na zmieniające się środowisko pracy, w tym Państwowej Inspekcji Pracy oraz prof. dr hab. **Monika Tomaszewska**, kierownik Katedry Prawa Pracy WPiA UG, która opowiedziała o zadaniach Państwowej Inspekcji Pracy wobec zmian w zakresie nowoczesnych form zatrudnienia.

Na zakończenie konferencji odbył się panel dyskusyjny. Moderatorem była **Patrycja Potocka-Szmoń**, zastępca okręgowego inspektora pracy, a głos w dyskusji zabrali: Marcin Stanecki, prof. dr hab. **Anna Musiała**, prof. dr hab. **Monika Tomaszewska**, prof. dr hab. **Jakub Stelina** oraz dr hab. **Mirosław Włodarczyk**.

Z przeszłości w przyszłość

Podsumowanie obchodów 105-lecia Państwowej Inspekcji Pracy

Świętowanie 105. rocznicy powołania urzędu dekretem tymczasowym z dnia 3 stycznia 1919 roku o urządzeniu i działalności inspekcji pracy odbywało się pod hasłem „Nowoczesny wymiar ochrony pracy”.

Obchody zostały objęte patronatem honorowym prezydenta RP **Andrzeja Dudy**. Ich mocnym akcentem był wymiar edukacyjno-naukowy. W ciągu roku odbyło się łącznie 17 konferencji naukowych w całym kraju. Wzięli w nich udział przedstawiciele świata nauki, związków zawodowych, organizacji pracodawców, władz państwowych i samorządowych oraz biznesu. Spotkania okazały się doskonałą platformą wymiany poglądów i rzeczowej debaty, mamy nadzieję, że także impulsem do zmian. Relacjonowaliśmy te konferencje na łamach „Inspektora Pracy”, omawialiśmy je też na bieżąco w mediach społecznościowych i na stronie internetowej urzędu.

- **25.04.2024** „Zarządzanie bezpieczeństwem i zdrowiem zatrudnionych w czasach industrializacji przemysłu 4.0”, OIP Olsztyn
- **25.04.2024** „Dolina lotnicza – nowoczesne technologie – innowacyjny wizerunek bezpieczeństwa pracy”, OIP Rzeszów
- **15.05.2024** „Interwencja behawioralna jako nowoczesna metoda zarządzania bezpieczeństwem i zdrowiem w pracy”, OIP Warszawa
- **22.05.2024** „Zagrożenia psychospołeczne w cyfrowym świecie pracy”, Główny Inspektorat Pracy
- **24.05.2024** „Sztuczna inteligencja, robotyzacja, cyfryzacja – nowe perspektywy czy zagrożenia w środowisku pracy?”, OIP Katowice
- **28.05.2024** „105 lat działań na rzecz poprawy warunków pracy – nowe wyzwania i zagrożenia”, OIP Bydgoszcz
- **2.06.2024** „Rola prewencji w nowoczesnym kształtowaniu warunków pracy”, OIP Zielona Góra
- **11.06.2024** „Od pracy fabrycznej do pracy platformowej – nowe zagrożenia występujące w środowisku pracy”, OIP Łódź

- **19.06.2024** „Prawa pracownicze – wyzwania przyszłości”, OIP Szczecin
- **25.06.2024** „Transformacja Państwowej Inspekcji Pracy w XXI w. – rewolucja czy konieczność?”, OIP Kraków
- **4.10.2024** Sztuczna inteligencja – wyzwanie przyszłości” OIP Lublin
- **7.10.2024** „Praca online – dostosowanie organizacji do wymogów postępu technologicznego”, OIP Wrocław
- **11.10.2024** „Człowiek a środowisko pracy – nowoczesne metody i technologie kształtowania kultury bezpieczeństwa pracy”, OIP Kielce
- **14.10.2024** „Nowoczesny wymiar ochrony pracy – rola i status inspektora pracy w Polsce i we Francji”, OIP Poznań
- **22.10.2024** „Wykorzystanie nowoczesnych technologii w efektywnym sprawowaniu nadzoru nad warunkami pracy”, OIP Opole
- **14.11.2024** „Państwowa Inspekcja Pracy wobec dynamicznych zmian na współczesnym rynku pracy”, OIP Gdańsk
- **21.11.2024** „Budowanie kultury bezpieczeństwa elementem przyszłości rynku pracy”, OIP Białystok

Rocznica powołania urzędu była także znakomitą okazją, by docenić jej pracowników. 19 listopada br. sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP minister **Andrzej Dera** wręczył w Pałacu Prezydenckim, nadane przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę, order i odznaczenia państwowe zasłużonym pracownikom Państwowej Inspekcji Pracy. Bez wątplenia ludzie to skarb tej instytucji. Od jej początków.

Każda organizacja, by sprawnie działać i rozwijać się, potrzebuje charyzmatycznych liderów, osobowości, autorytetów czy wizjonerów. W przypadku działającej już od 105 lat Państwowej Inspekcji Pracy było to możliwe dzięki temu, że od samego początku pracowali w niej ludzie wierzący w misję inspekcji, wkładający wiele energii w jej realizację. Ich droga zawodowa i postawa mogą i powinny być źródłem inspiracji dla kolejnych pokoleń pracowników. Z takim fundamentem wartości i troski o człowieka możemy śmiało patrzeć w przyszłość – podkreślił Główny Inspektor Pracy **Marcin Stanecki**.

PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY

Obserwuj nas w social mediach!

SUBSKRYBUJ

www.pip.gov.pl